Ն. 7022 | 1908 ՍԷՊՏԵՄԲԵՐ 11 | ԲԷՆՃՇԷՆԲԷՀ | ՇԱՊԱՆ 28 | 1908 ՍԷՊՏ. 24 ԷՖՐԷՆՃԻ | 24ՆՃԻ ՍԷՆԷ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ՎԷ ՄԻՒՏԻՐԻ
ՅԱՎ.Ս. ՎԷՔԻԼԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

ՊԱԲԸ ԱԼԻ
ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ
Ն. 20

Կազէթայա այիտ մէվատտ հագգընտա սահիպը իմթիյազա միւրաճաաթ օլունուր ։ Սահիպը իմթիյազըն իմզասը վէ կազէթանըն մէօհրը մախսուսըյլա մաթպաանըն մաթպու մագպուզլար թէէհուլյաթը խալընըզ միւթէպէր վէ մէչրու օլաճագ տըր ։

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

1877 ՍԷՆԷՍԻՆՏԷ ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ԹԷԷՍԻՍ ԻԹՄԻՇ ՏԻՐ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՄԻԼԼԻՅԷ, ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՎԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵԷՎՄԻ ՍԷՐԲԷՍԹ ԿԱԶԷԹԱ

20 ԲԱՐԱ — 20 ԲԱՐԱ

جریدهٔ شرقیه
دیکران جیوه‌لك ۱۲۹۳
سنه‌سنده تأسیس ایتمش‌در
صاحب امتیازی جیوه‌لکیان

DJERIDÉI CHARKIÉ
FONDÉ EN 1877
Directeur-Propriétaire
AGOP DJIVÈLÉGUIAN
AVOCAT
Avenue de la Sublime Porte
No. 20

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

Պէշլին օլարագ	12 այլըգ	6 այլըգ	3 այլըգ
ՍԹԱՆՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	150 ղշ.	80 ղշ.	45 ղշ.
ՄԷՄ. ԷՃՆԷՊԻԷՀ	32 ֆր.	17 ֆր.	10 ֆր.
Մէճմուէյէ 20 ղրշ. -տան			

ՍԷՐՊԷՍԹ ՍԷՕԶԼԷՐ

ՍԷՐՊԷՍԹԻՒ ՄԱԹՊՈՒԱԹ ՊԷՕՅԼԷ ԿԻԹԻՐՃԷ ՄԱՀՎ ՕԼԱՃԱԳ

ԾԱՂԻԿ-ԿԱՎՐՕՇ-ՏԱՃԱՏ ՏԱՎԱՍԸՆՏԱՔԻ ՀԱԳՍԸԶԼԸԳ

Կազէթաճըլար չիմտի զօր պիր մէվգըրտէ պուլունըյօրլար. չու մուհագգագ տըր քի, պունտան սօնրա հիչ պիր կազէթաճը հէր կիւն թէհտիտլիւէ օղրաեան «սէրպէսթիի մաթպուաթ»ը թարիֆէ գալգըշամայաճագ տըր ։

Գանունը էսասինին իլանընըն իլք կիւնի պու սէրպէսթինին էվրօբա կազէթալարընա պախշ օլունան սէրպէսթիլիք կիպի օլտուղունա զահիպ օլտուգ. ֆագաթ օ կիւնտէն պէրի ֆիքրի սէրպէսթիի մաթպուաթ կիթտիքճէ թէտէննի իթտի. վէ իշթէ չիմտի էֆրատըն հայաթը խուսուսիյէլէրինէ, ախլագը ումումիյէյէ, վէ սաիրէյէ միւթէալլիգ չէյլէր հագգընտա սէօյլէմէմէք թէլգին օլունըյօր ։ Պուգիւն պու գայտըլար էսաս իթիպարըյլա մուվաֆըգ օլապիլիր. ֆագաթ պիր կազէթաճըն գանունըն հուտուտը տախիլինտէ թաագիպ իտէճէյի խաթթը հարէքէթը պունլարըն սալա մունասէպէթի եօգ տըր ։

Պիր գաչ կիւն էվվէլ Սատրազամ հազրէթլէրի մաթպուաթա տաիր էհնի պիր նիզամնամէ հազըրլանմագտա օլտուղընը սէօյլէտի ։ Մէզքիւր նիզամնամէ մօլլագ վէ ֆիքրի իսթիպտատը միւսթէհնիտէն գալէմէ ալընմըշ օլան վէ Պապը Ալիտէ թօզլար իչինտէ գալան ասըլ մաթպուաթ գանունընամէսինին մագամընա գայիմ օլմըշ օլան էսկի նիզամնամէնին եէրինէ կէչէճէկ տիր ։

Տահա էվվէլքի կիւն մաթպուաթ տախիլիյէ միւտիրիյէթի չէրիաթը Իսլամիյէ վէ ատապը ումումիյէ մուզայիր մէգալէ նաշրիյաթընա գարշը մուամէլէի գանունիյէնին իճրա օլունաճաղընտան պահս իլէ պէօյլէ ճազըլարտան թէվագգի իթմէլէրինի գաթիյէն վէ ըսրարլա իխթար իտիյօրտու ։

Ուսուլը մէշրութիյէթլէ իտարէ օլունան հէր մէմլէքէթտէ անճագ պիր թանէ մաթպուաթ նիզամնամէսի մէվճուտ օլըր քի, պու տա պիթթապի Մէճլիսը Մէպուսանտան մուսատտագ պուլունըր ։ Մէզքիւր նիզամնամէնին թաթպիգի իչին տախի անճագ պիր մէրճի, պիր հէյէթ մէվճուտ տըր քի օ տա հաքիմլէր տիր ։ Մաթպուաթ նիզամնամէսինէ գարշը վագը օլաճագ ճէրայիմին թաագիպի իչին տախի անճագ պիր հէյէթ սալահիյէթտար տըր վէ օ տա միւտտէի ումումիլէր հէյէթի տիր քի, կէրէք խուսուսի վէ կէրէք չիքայէթ իւզէրինէ իգամէի տավա իտէր ։

Իշթէ մէմալիքի միւթէմէտտինէտէ ճէրէյան իտէն ահվալ պու մէրքէզտէ տիր ։

Իշթէ կէօրիւլիյօր քի նէ մաթպուաթ ճէմիյէթինին թէշքիլաթը, նէ պիր նիզամաթ, վէ նէ տէ իճրաի նէգարէթ վէ իտարէսի իթմէք իւզրէ պիր մաթպուաթ միւտիրիյէթի մէվճուտ տըր ։ Ահ, է՛յ պուրօքրասի, նէ՛ րէզալէթին, նէ վագըթ պիզի պու միւճազիմիյէթլէրտէն գուրթարաճագսըն ։

Ֆագաթ տէյէճէքսինիզ քի պիզտէ մէհաքիմ պիզի մուհաքէմէ իթմէք պիլմիզ ։ Էվվէթ, հագգընըզ վար, վէ պիր գաչ կիւն էվվէլ րուըյէթ օլունան «Կավրօշ-Ծաղիկ-Տաճատ» տավասը պունա չահիտ իթիյօր ։

Ուսուլը մուհաքէմէ հագգընտա պիզէ պիր ֆիքր վէրէճէք օլան պու պիրինճի չէմմ ու գաթհ տավասը բէք ֆէնա սուրէթտէ խիթամ պէզիր օլտու ։ Պու տավանըն մուհաքէմէսինտէ պիզզաթ պուլունամատըմ, ֆագաթ մուխպիրլէրիմիզին վէրտիքի վէ գարիլէրիմիզին օգուտուղու մալումաթ վէ թաֆսիլաթա նազարան իշի ճիտտի նազարը տիգգաթա ճէլպ իթտի ։

Պունլարտան պիրինճիսի մէշհուր ճէզալայընտան Թէնկըր Սիմոն էֆէնտինին սէրտ օլունան միւթալէա տըր քի, միւթալէայի մէզքիւրէյէ կէօրէ պիր քիմսէ հագգընտա մէհաքիմէ իսթինատ օլունմատըգճա օ քիմսէ հագգընտա հիչ պիր կազէթա խիտամաթտա պուլունամազ ։ Իքթիֆա իսէ հէնուզ մահքիւմ օլմամըշ պիր քիմսէ հագգընտա պիր կազէթանըն խաֆիյէ թէմէյյէ հագգը օլմամասը տըր ։ Պէնիմ զաննըմճա Թէնկըր Սիմոն էֆէնտի պաչգա պիր չէյ իֆատէ իթմէք իսթէմիշ, ֆագաթ մուամիլէյինին իֆատէսինի կազէթա մուխպիրլէրի պէօյլէճէ թէսպիթ վէ թաղլիթ իթմիշլէր տիր, տիյէճէք թարաֆտան էսնայի մուտաֆաատա Ծաղիկ Սիմոն էֆէնտինի պէօյլէ պիր մուդաֆաայա գարշը իթիրազ իթմիշ օլլաճագ տըր ։

Թէնկըր Սիմոն էֆ.յէ ճէվապ վէրմէք իչին էվվէլ պէ էվվէլ գէնտիսինէ կազէթաճըլըգ վազիֆէսինի թալիմ իթմէք լազըմ տըր ։

Գանունը էսասինին իլանընտան էվվէլ կազէթաճըլըն վազիֆէսի պիր իտարէ միւսթէպիտէնին թազըպըգ ալթընտա միւթէմատիէն եալան սէօյլէմէքտէն իպարէթ իտի ։ Ֆագաթ պու կիւն հալ պիւսպիւթիւն պաչգա տըր ։ Հէր միւթէմէտտին մէմլէքէթտէ օլտուղու կիպի, պու կիւն Թիւրքիատա տախի կազէթաճը բէք միւհիմ վէ թէզհիպի ախլագը մուճիպ պիր րօլ օյնար ։ Օ՛ էհալինին մէնֆաաթը իչին աթէշլէ միւտաֆիի ումումիլիք վազիֆէսինի իֆա իտէր ։ Կազէթաճըլըն պու սէրպէսթիսինէ մանի օլապիլէճէք գանունտա հիչ պիր սէրահաթ թէսատիֆ օլունամայօր ։

Ռէֆիգը միւհթէրէմիմ Թէնկըր էֆ.նին իքինճի միւլահազասընա կէլինճէ, չիւնքիւ հէր մահքիւմ մէզնուն էվվէլ մահքիւմիյէթինէ գատար պիլխուսուս տէօրիւլէմէզ. Թաապիրը ախէրլէ պէրաէթը զիմմէթ ասըլ տըր. ֆագաթ պունտան պիր քիմսէ մահքիւմ օլմատըգճա քէնտիսինէ պիր չէյ իսնատ օլունամազ նէթիճէսի չըգարըլամազ ։

Զաթէն պիր քիմսէ մահքիւմ օլաճագ իչին չարթը էվվէլ նէ՞ տիր ։— Օ քիմսէնին մազնուն օլմասը ։— Պու մազնունիյէթ իսէ՛ կէրէք միւտտէի ումումիլիք վէ կէրէք կազէթալար թարաֆընտան իսպաթ օլունապիլիր ։ Իսնատը մէզքիւրէ գայըր սահիհ օլուրսա, ֆայիլինին տիւչարը միւճազաթ օլաճաղը վարէսթէի պէյան տըր ։ Մէվզուի պահս օլան տավատա մահքէմէնին չահիտ տինլէմէքսիզին թէմէյյիզինէ կէլինճէ, պու ճէհէթին հա՞գգը մատտէի գանունիյէյէ թաթպիգ օլունտուղունը անլայամայօրում ։ Գանունը Ճէզամըզըն գըսմը քիւլլիսի Ֆրանսըզ գանունը ճէզասընտան ալընմըշ օլտուղու, վէ պէն տէ Ֆրանսա գանունընը թահսիլ իթմիշ պուլունտուղում ճիհէթլէ, սօն տէֆա «Մաթէն» կազէթասը ալէյհինտէ վագը օլան չէմմ ու գաթհ տավասընը տիգգաթ իթմիշ իտիմ ։

Այանտան Մ. Իւմպէր վէ Մ. Շօմիէ թարաֆլարընտան իգամէ իտիլէն իչպու չէմմ ու գաթհ տավալարընտա մէպուսլար, կազէթաճըլար, Այան ազալարը կիպի շէվաթըն իֆֆաի չահատէթ իթթիքլէրինի պիզզաթ կէօրտիւմ ։ Պու հալ թապիի տիր. չիւնքի պու պապտա պիր մէմնուիյէթ գանունիյէ եօգ տըր ։ Մանիի չէհատէթ պիր հալտէ պուլունմայան հէր քէս չահիտ օլարագ տինլէնէպիլիր ։

Եօգարըտան պէրու սէօյլէտիքլէրիմտէն անլաչըլաճաղը վէճհիլէ, ասըլ տավանըն էսասընա կիրիշիլմէտէն, վէ խալքըն պէտպախթ պիր տավայը ինթաճ իթէն պագը միւհիմ նօգթալարընը գիւբիյէ իգթիպաս իթթիմ ։ Պիզիմ իչին պու տավա ղայէթ վազըհ տըր, չիւնքի վէրիլէն հիւքմ խանըմըզ տըր ։ Պէն՝ նէ հաքիմլէրի թարաֆկիրլիքլէ իթհամ իտէրիմ, նէ Տաճատ խաֆիյէ տիր տէրիմ վէ նէ տէ «Ծաղիկ»է խիանէթ ճիւրմ իսնատ իտէրիմ ։ Եալընըզ ուսուլը մուհաքէմէ նօգսանընտան խաթա վագը օլմուշ օլտուղունը գէյտ իլէ կէրէք մահքիւմլէրին վէ կէրէք կազէթաճըլարըն մուհաֆազաի հուգուգը նամընա Կավրօշ, Ծաղիկ վէ Սագահեանըն մահքիւմիյէթինին հագգըզըզ օլտուղունը պէյան իտէրիմ ։

ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ

ՊԼԱՏՖՕՐՄ ԱՌԱՋԻԿԱՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԵՒ ՊԱՌԼԱՄԵՆՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԷՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

Առանց շեղելու մեր «Ծրագրի» հիմնական սկզբունքներէն, որոնց համաձայն՝ հասարակութեանց մէջ տիրող ներկայ չարիքները վերջնականապէս կ՚ոչնչանան ընկերվարական կարգերու հաստատումով, երբ տնտեսական կեանքի հիմը կը կազմէ աշխատանքը և արդիւնաբերութեան բարիքները կը յատկացուին միմիայն անոր ստեղծագործման մէջ մասնակցողներուն.

Հիմք ընդունելով որ մարդկային անհատի, ինչպէս ազգային ու կրօնական միութիւններու ազատութիւնն ու հաւասարութիւնը անկապտելի իրաւունք է և պէտք է ապահովուի, առանց այդ ազգութիւններու և համայնքներու թուին նայելու.

Համոզուած՝ որ ամէն մէկ պետութեան և մանաւանդ Օսմանեան կայսրութեան նման բազմալեզու երկրի մը քաղաքական լաւագոյն կազմը ֆեդերատիվ, ապակեդրոնական ձևն է, երբ աշխարհագրական-տնտեսական-ազգագրական ուրոյն դիմագիծ ունեցող բոլոր շրջանները պիտի վայելեն ներքին վարչական-օրէնսդրական ինքնավարութիւն, որը առաւել եւս ներդաշնակօրէն կ՚ուժեղացնէ ու կ՚ամրապնդէ պետական ամբողջ կազմը.

Գիտակցելով նոյնպէս որ այդ նպատակներուն կարելի է հասնիլ աստիճանաբար, արմատական ռամկավար բարեփոխութիւններու միջոցով, և «համերաշխ» գործակցութեամբ հարեւան ազգերու և միւս կուսակցութիւններու հետ, այլեւ ցանկալով ապահովել նոր ըեժիմը՝ անբաղձալի ցնցումներէ՝

Հ. Յ. Դաշնակցութիւնը ներկայիս և Օսմանեան պարլամենտի առաջին նստաշրջաններուն համար կ՚առաջարկէ ստորեւ առաջադրուած՝ անհրաժեշտ և իրականութենէն թելադրուած Պահանջները.

Կը յուսանք որ այս «Պահանջները» կարող պիտի ըլլան ծառայել իբրեւ համերաշխ գործակցութեան հիմք բոլոր քաղաքական կուսակցութիւններու համար — Թուրք, Ցոյն, Հայ, Մակեդոն, Արաբ, Ալբանացի, Քիւրտ եւայլն, — որոնք կը ձգտին, ինչպէս մենք, ամրապնդել Սահմանադրական Նոր ըեժիմը և առաջնորդել ընդհանուր հայրենիքը դէպ ի ազատութիւն, ազգերու Հաւասարութիւն և համեր Եղբայրութիւն.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԷՏԵՐ

1) Օսմանեան կայսրութիւնը, քանի կ՚ունենայ սահմանադրական-ռամկավար ըեժիմ, պիտի ճանչցուի անկախ ու ամբողջական.

2) Թուրքաց Հայաստանը կը կազմէ կայսրութեան անբաժան մասը և կը վարէ իր տեղական գործերը, հիմնուած ապակեդրոնացման սիստէմի վրայ, որմէ հաւասար կերպով պիտի օգտուին երկրին մէջ ապրող բոլոր ազգերը.

3) Օսմանեան կեդրոնական կառավարութիւնը, հիմնուած ժողովրդական ներկայացուցչութեան սիստէմի վրայ, կը վարէ Պետութեան ընդհանուր գործերը, — արտաքին քաղաքականութիւն, զօրք, դրամ, մաքս, երկաթուղի, պոստ-հեռագիր, եւայլն, տեղական միւս ֆօնկսիոնները թողնելով շրջաններուն.

4) Պարլամենտական, դատաստանական և տեղական վարչական բոլոր մարմինները պիտի ընտրուին ընդհանուր, հաւասար, գաղտնի և համեմատական ձայնատուութեան սկզբունքով. Այս սկզբունքը կը գործադրուի բոլոր ազգերու եւ կրօններու համար հաւասարապէս.

ՎԻԼԱՅԷԹՆԵՐՈՒ ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ

5) Վիլայէթները կը վայելեն՝ տեղական գործերը վարելու մէջ լայն ինքնավարութիւն. Նոյնը համայնքները՝ համայնական գործերու մէջ.

Վիլայէթներուն, գազաներուն, համայնքներուն և քաղաքային վարչութիւններուն կը վերապահուին՝ Ա) ճանապարհները, Բ) ժողովրդական առողջապահութիւնը, Գ) կրթական գործը, Դ) Ջրաբաշխութիւնը, Ե) տեղական ոստիկանութիւնը, Զ) տեխնիքական, գիւղատնտեսական և այլ տեղական գիտելիքներու տարածումը. եւայլն.

Վիլայէթներու եկամուտին մէկ որոշ մասը (20–25%) կը ծախսուի տեղական պէտքերու համար, իրաւասու մարմիններու միջոցով.

6) Բացի վալիներէ, միւթասարրըֆներէ, իսթինաֆի միւտտէյի ումումիներէ և բէյլիկներէ, տեղական մնացած բոլոր պաշտօնեաները կ՚ընտրուին համապատասխան խորհուրդներու կողմէն.

7) Վիլայէթներու սահմանները որոշելու ատեն, հակառակ հին ըեժիմի գործ դրած սկզբունքին, պէտք է նկատի առնել ազգաբնակութեան տեղագրական ու կուլտուրական առանձնայատկութիւնները, ըստ կարելւոյն միաձոյլ համախմբումներ կազմելու համար.

ԻՐԱՒՈՒՆՔՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՍԱՐՈՒԹԻՒՆ

8) Կատարեալ հաւասարութիւն բոլոր ազգերու և կրօնական համայնքներու. Ոչնչացումն դասակարգային կերպարանք ունեցող բոլոր առանձնաշնորհումներու.

Այլեւայլ ազգութիւններու ներկայացուցիչներու մասնակցութիւնը պետական պաշտօններու մէջ, կեդրոնական թէ տեղական, պիտի գործադրուի համեմատական չափով. Նոյնը կառավարութեան հովանւոյն տակ գտնուող հիմնարկութիւններուն մէջ.

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱՔՆՆՈՒԹԻՒՆ

9) Ա) Սահմանադրութեան վերաքննութիւնը՝ ապակեդրոնացման մտքով.
Բ) Մինիստրութեան պատասխանատուութիւն պարլամենտի առջեւ.
Գ) Թագաւորը կ՚երդնու, զօրքի հետ միասին, հաւատարմութիւն և անխախտ պահպանումն Սահմանադրութեան.
Դ) Վերացումն վերին ժողովի (Այանի).
Ծանօթ. Ա) Մինչեւ այդ՝ Այանի անդամները պիտի ընտրուին շրջանային խորհուրդներու կողմէ.
Բ) Առաջին նստաշրջանի համար՝ Այանի անդամներու ցանկի պատրաստութիւնը կը յանձնուի պարլամենտին.
Ե) Փոփոխումն այժմեան ընտրողական սիստեմի՝ մտցնելով ընդհանուր ձայնատուութիւն.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

10) Անխախտ պահպանումն խօսքի, մամուլի, խղճի, ժողովներու և գործադուլներու ազատութեան.— Անձեռնմխելիութեան անձի, բնակարանի, նամակագրութեան. Ազատութիւն տեղափոխութեան. Վերացումն ներքին անցագրերու.

ԴՊՐՈՑՆԵՐ ԵՒ ԼԵԶՈՒ

11) Ընդհանուր, պարտադիր և ձրի սկզբնական ուսում.
Կրթական-կուլտուրական գործի կատարեալ ազատութիւն.
Բոլոր տեսակի դպրոցներու իրաւասութեան հաւասարութիւն.
Դասաւանդութիւն մայրենի լեզուով ազգային դպրոցներու մէջ.
Պետական լեզուի ուսուցումն այդ դպրոցներու մէջ՝ չորրորդ տարուանէ.
Թուրքական դպրոցներու մէջ տեղական լեզուներու դասաւանդութիւնը պարտաւորական է նոյն տարուանէ.

12) Կուլտուրային-դպրոցական նպատակներու յատկացած պիւտճէն բաժնել առանձին ազգութիւններու միջեւ, համաձայն ազգաբնակութեան թիւի. Գործադրութիւնը պիտի թողուի յատկապէս այդ նպատակի համար ընտրուած մարմիններուն.

13) Պետական լեզուն պարտաւորական է. Բոլոր պաշտօնեաներու համար պարտաւորական է, բաց ի պետական լեզուէ, իմանալ նաև տեղական ազգաբնակութեան լեզուն.

Ծանօթ. Պետական լեզուի հետ միասին տեղական լեզուի գործածութիւնը դատարաններու, վարչական հիմնարկութիւններու մէջ. Պաշտօնական յայտարարութիւններու և ազդերու համար ևս տեղական լեզուները պարտաւորեցուցիչ են.

ԴԱՏԱՐԱՆՆԵՐ

14) Դատարաններու հիմնական վերակազմութիւն. Ձրի դատավարութիւն.

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹԻՒՆ

15) Հաւասարութիւն զինուորագրութեան՝ Պետութեան բոլոր ազգութիւններու համար, առանց կրօնի խտրութեան. Զինուորական ծառայութեան տեւողութիւնը, ներկայ պայմաններու մէջ, իջեցնել երկու տարուան.

Ծանօթ. Տեղական զօրախմբերը պիտի ծառայեն, խաղաղ ժամանակ, իրենց մերձաւոր վայրերուն մէջ.
Աւելացումն զինուորներու ռոճիկներու.
Անմիջական վերացումն Համիտիյէ գնդերու.

ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ

16) Պետական պաշտօնեաներու թուի նուազեցումն. Պակասեցումն բարձր պաշտօնեաներու ռոճիկներուն և օրէնսդրական սահմանափակումն «մաքսիմում»ի. Մանր պաշտօնեաներու ռոճիկներու յաւելումն.

Ծանօթ. Բոլոր պաշտօնեաներու պատասխանատուութիւն ընդհանուր դատարանի առջեւ.

ՀՈՂԱՅԻՆ ՀԱՐՑ

17) Ապահովել, պետութեան հաշուով, հողի որոշ տարածութիւն ամէն մէկ գիւղացուն. Պետական և արքունական հողերը դարձնել համայնքներու սեփականութիւն.

18) Հողերէն օգտուելու իրաւունքը կը պատկանի աշխատաւորներուն, աշխատաւորական սկզբունքներով. Իւրաքանչիւր աշխատաւոր իրաւունք ունի այնչափով հող մշակելու, որ կարողանայ, առանց ուրիշի աշխատանքը շահագործելու, բաւարարութիւն տալ իր եւ իր ընտանիքի սպառողական պահանջներուն.

19) Համայնքէ ընտրուած մարմիններու կարգադրութեանը կը յանձնուին համախնական ընդհանուր նշանակութիւն ունեցող գետինները (անտառներ, արօտներ) ու ջրերը (չարժոյժ, ձկնորսութիւն) եւ ատոնցմէ ստացուող եկամուտները կը գործադրուին համայնքի կուլտուրական ձեռնարկներու համար.

20) Հանքերը, ինչպէս եւ արտաքոյ կարգի արժէք ունեցող բնական այլ հարստութիւնները կը համարուին պետական սեփականութիւն, և անոնց եկամուտներու որոշ մասը կը գործադրուի տեղական համաժողովրդական-կուլտուրական նպատակներու համար.

ՏՈՒՐՔԵՐԸ

21) Հարկային սիստեմի հիմնական փոփոխութիւն.

Ծանօթ. Ներկայ պայմաններու մէջ, անմիջապէս պակսեցնել աշարը, սահմանափակելով բերքի $1/_{15}$ով, աղնամը $1/_{3}$ով.
Ցեռամինաց տուրքերը չպիտի գանձուին.
Վերացումն ճանապարհային, Հիճազի, գաղթականային եւ այլ մանր տուրքերու.
Վերացումն դատաստանական փուլերու եւն.
Անմիջական վերացումն օլամի, բեգարի եւ այլ չը վարձատրուող աշխատանքներու.

22) Պրոգրեսիվ տուրք եկամուտի եւ ժառանգութեան. Հարկէ բոլորովին ազատել որոշ չափէ պակաս եկամուտ ունեցողները.

ԿՐԵԴԻՏ

23) Պետական ամենամատչելի կրեդիտ.

24) Պետական ապահովագրութիւն հրդեհի, կարկուտի, մորեխի, հեղեղի և այլ պատահարներու դէմ.

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՆՈՆԱՒՈՐՈՒՄՆ

25) Հաստատումն աշխատանքի մինիստրութեան. Աշխատանքի օրէնսդրական կարգաւորումն և հովանաւորութիւն.

ա) Աշխատանքի ժամերու որոշումն բանուորներու համար, թէ քաղաքներու և թէ գիւղերու մէջ. Առողջապահական տեսակէտէ առանձնապէս վտանգաւոր և վնասակար գործերու համար՝ աւելի պակաս.

բ) Վերցնել կանանց և երեխաներու գիշերային աշխատանքը. Կանայք ազատ պիտի ըլլան աշխատանքէ՝ ծննդաբերութենէ վեց շաբաթ առաջ և յետոյ. Արգիլել երեխաներու աշխատանքը մինչեւ 15 տարեկան հասակը, իսկ 15է մինչեւ 18 տարեկան հասակը՝ սահմանափակել օրական 6 ժամով. Վերցնել պայմանաժամէ դուրս աշխատանքը. Արգիլել տուգանքի ձեւի տակ օրավարձի նուազեցումը.

գ) Կիրակնօրեայ լիակատար հանգստութիւն ամէն մէկ կրօնի պատկանողներուն, իրենց կրօնի յատուկ շաբաթական կիւրակէ օրերը.

26) Բանուորներու ապահովագրումն՝ դժբաղդ պատահարներու, հիւանդութեան, ծերութեան և անաշխատութեան դէմ, Պետութեան և գործատէրերու հաշուով.

27) Հասարակական աշխատանքներու կազմակերպումն. Կառուցում երկաթուղային գծերու և այլ ճանապարհներու ա՛յն վայրերուն մէջ՝ ուր չի կան, ինչպէս են օրինակ՝ հայկական գաւառները.

Հ. Յ. ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐՈՒ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

1 Սեպտեմբեր 1908
Կ. Պոլիս

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՄԷՃԼԻՍԸ ՎԻԽՔԷԼԱ ԳԱՐԱՐԸ

Տիւն իճթիմա իտէն Մէճլիսը Վիւքէլատա՝ Մէճլիսը Մէպուսան ինթիխապաթ վէ թէֆթիրրուաթը հագգընտա միւզաքէրէ իճրա իթմիշ տիր։

Տէֆթէրը Խագանի նէզարէթի թէնսիգաթընա տաիր թանզիմ գըլընան լէֆթէր վէ էվրագը սաիրէսի՝ տիւն Մէճլիսը Վիւքէլատա թէտգիգ օլունմըշ տըր։ Թէնսիգաթտա 130 էֆ. խարիճէ գալմագտա իսէ տէ, պունլարա տախի գատրօ տախիլինտէ օլունլար կիպի մաաշ վէրիլէճէք տիր։

Մալիյէ նէզարէթինտէ գատրօ խարիճինտէ գալմըշ օլան քեաթիպլէրին, պիւտճէ՝ Մէճլիսը Մէպուսանտա թաստիգ օլունընճայա գատար իսթիխտամլարը վէ օ վագթա գատար մաաշլարընըն սաղլըգը վէճհիլէ իթասը վէ Մալիյէ նէզարէթինճէ քեաթիպ իսթիխտամընա լիւզում կէօրիւնմիւկի ճիհէթլէ, պունլարա տախի մաաշ թախսիսի խուսուսը, նէզարէթը միւշարիլէյհանըն իշարը իւզէրինէ Մէճլիսը Վիւքէլաճա գարարկիր օլարագ նէզարէթը միւշարիլէյհա իշար իթմիշ տիր։

ՍԱԼԱՀԷՏՏԻՆ ԷՖ. ՀԱԶՐԷԹԼԷՐԻ

Ճէննէթմէքեան Պէշինճի Սուլթան Մուրատըն մախտումը շեհզատէ տէվլ. նէճապ. Սալահէտտին էֆ. հազրէթլէրի տիւն Շիրքէթը Խայրիյէնին 56 նումէրօլը վաբօրընա բաքիպէն Գատըքէօյիւնէ վէ օրատան տա արապա իլէ Գուրպաղալը-տէրէ քէօշկիւնէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Շեհզատէի միւշարիլէյհ մըզքիւր քէօշկտէ պիր միւտտէթ արամտան սօնրա, արապա իլէ Զամլըճայա ազիմէթլէ ճէննէթմէքեան Սուլթան Ապտիւլ Ազիզ Խան հազրէթլէրինին մախտումլարը տէվլ. նէճապ. Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. հազրէթլէրինի զիյարէթ էյլէմիշլէր տիր։

«Սապահ»ըն պէյանընա կէօրէ, տէվլ. նէճապ. Սալահէտտին էֆ. հազրէթլէրինին թախսիսաթ վէ թայինաթը, պիր գաչ տէֆա իխթար իտիլտիկի հալտէ, մօնթազամէն թէտիյէ վէ իֆա իտիլմէյիւրէք էնվաի միւշքիւլաթա օղրատըլմագտա իմիշ։ Մէզքիւր կազէթա՝ բէք չիրքին օլան չու հալէ նիհայէթ վէրիլմէսի զըմնընտա տաիրէի աիտէսինին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իտիյօր։

ՄՈՒՐԱՏ ՊԷՅ

«Միզան» կազէթասը սահիպի Մուրատ պէյ հագգընտա, հէյէթը մահքեամէի միւրէքքէպ 5-6 զաթ թարաֆընտան թէտգիգաթ վէ թահգիգաթ իճրասը լիւզումը Տախիլիյէ նէզարէթինտէն մագամը Սատարէթէ իշար օլունմըշ տըր։

ԱՀՎԱԼԸ ՎԻԼԱՅԷԹ

ՍԷԼԱՆԻԿ, սեպտ. 9.— Րումէլիտէ սթասիօն մէմուրլարընըն իշլէրինէ տէվամ իթմէլէրի իչիւն թէշվիգաթտա պուլունմագ իւզրէ պու սապահ մէմուրլար վէ միւսթախտէմլէր հէյէթինին հալի Թըրէն Պուլղար հիւքիւմէթի թարաֆընտան թէվգիֆ իտիլիպ կէրիյէ տէմտուրիլմիշտիր։ Խաթթ վէ սթասիօնլար Պուլղար ասքէրի թարաֆընտան իշղալ իտիլմէքտէ օլուպ Էվրոպայա կիտէն Վիէննա էքսբր. թրէնի մաքինասըյլա պէրապէր մէմուրլարը հարէմնըլըգ պըրագըրըլըպ Պուլղար մաքինասը վէ մէմուրինի իլէ Րումէլի Շարգիյէ հարէքէթ իթթիրիլմիշ տիր. Թէվգիֆ իտիլէն հէյէթի հալի Թըրէնի մախսուս էլան Մուսթաֆա Բաշատա տըր։

ՄԱՐՏԻՆ, 9 սեպտ.— Պէաէրխան պէյ միւֆրիզէսի Էյուպ պէնի գարիյէսինտէ Օսմանըր ասքէրիյէ պէրապէր տիր. հարըն Տիարպէքիրտէն հարէքէթ իտէճէք օլան գուվվէի ասքէրիյէ ճիվարտան կէլէն գուվվէթլէ պիրլէշէրէք Էյուպ Պէնիյէ 3 սաաթ մէսաֆէսի օլան Ճիվանա հարէքէթ իտէճէք տիր։ Էյուպ Պէնիտէքի գուվվէթլէ պէրապէր Վիրան շէհրինէ կիտէճէք տիր։

ՏԻՅԱՐՊԷՔԻՐ 1 սեպտ.— Միլլի րէիսի Իպրահիմին թէնքիլի իչիւն, մէվգըլէրտէն կէլէն ասքէրի գըթալար բէյտէրբէյ գօմանտան Էմին բաշանըն րէֆագաթընա կէօնտէրիլմիշտիր։

ՀԱԼԷՊ 9 սեպտ.— Էյուպ Պէնի գարիյէսինտէ իքի պին նիւզ էֆրատ Թօրլանմըշ, Տիրէք մէրքէզինտէ խինէ օ մըգտար գուվվէթին Թօբլանտըղը խապէր ալընմըշ տըր։ Իպրահիմին հանընտաքի գապիլէլէր բէյտէրբէյ տաղըլմագտա վէ գուվվէթի կիւնտէն կիւնէ ազալմագտա տըր։ Մէրգումըն գաչմագա մուվաֆֆագ օլմամասը իչիւն աճէլէ թէտպիրլէր իթթիխազ իտիլմէքտէ տիր։

ԱՏԱՆԱ 8 սեպտ.— Զախիրէ ֆիյաթըննըն արթմասընտան վէ էթմէք նարխընըն պահալը օլմասընտան պահալը խարիճէ զախիրէ չըգարմաղը մէնն էյլէմէք վէ վիլայէթճէ էքմէք ֆիյաթընըն մուըթէտիլ պիր տէրէճէյէ էնտիրիլմէսի իչիւն համմալ վէ գայըգճըլար կիպի պիր թագըմ չախըլար Մէրսինտէ նիւմայիշ իճրասընա թասատտի իթմիշլէր իսէ տէ տէրհալ ասքէր վէ զապըթա միւտախալէ իտէրէք միւթէճասըրլարը էլտէ իթմիշ տիր։

ԻԶՄԻՐ, 1 սեպտ.— Գահրամանը հուրրիյէթ Էնվէր պէյին Սէլանիկտէն Իզմիրէ միւվասալէթի պէքլէնիյօր։

ՍՕՖԻԱ 23 օգոստ. (Տիւն կէճէ ալընմըշ տըր).— Տէվլէթի Ալիյէնին Սօֆիա գօմիսէրլիկի Պաշը Ալիտէն ալտըղը էմր իւզէրինէ Շարգ շըմէնտիֆէրլէրի մէսէլէսի հագգընտա պուկիւն Պուլղարիսթան էմարէթի նէզտինտէ թէշէպպիւսաթը լազըմէտէ պուլունմըշ տըր։

ՄԻԽՀԻՄ ՊԻՐ ՀԱՏԻՍԷԻ ԳԱՆՈՒՆԻՅԷ

Հիւրրիյէթի մաթպուաթըն ավդէթինտէն պու կիւնէ կէլինճէյէ գատար պազը կազէթալար ալէյհինէ իգամէ իտիլէն գէմմ ու գատհ տավալարը միւտտաիի չախսիլէրին շիքեայէթնամէլէրի վէ միւտտաիի ումումիլիք թարաֆընտան ախտ օլունըր մահքէմէյէ վէրիլէն տատաանամէլէր իւզէրինէ կէօրիւլմէքտէ իտի։ Նէթէքիմ չիմտիյէ գատար պիր գաչ կազէթա հագգընտա մաթպուաթը տախիլիյէ նիզամնամէսինէ թէվֆիգէն ճէզալար հիւքմ օլունմըշ իտի։

Մէճլիսը Մէարիֆ սապըգ ազասընտան Ապտիւլքէրիմ Զատի էֆ. թարաֆընտան «Թանին» րէֆիգիմիզ ալէյհինէ իգամէ իտիլէն գէմմ ու գատհ տավասը տիւն Տէրսաատէթ Իքինճի ճէզա մահքէմէսինտէ պագըլմագտա իքէն միւտտաիի ալէյհ վէքիլի Նուսուֆ Բէմալ պէյ թարաֆընտան աէրմիյան օլունան պիր սէլահիյէթ մէսէլէսի մաթպուաթ ճէրիմէլէրի հագգընտա պիր թարզը մախսուս իթթիխազընա էսաս օլմագ իսթիտատընը կէօսթէրմիշ տիր։

Բէմալ պէյին իտտիասընա մատէմքի մաթպուաթ նիզամնամէսի Գանունը Էսասինին նէշրինտէն մուգատտէմ օլմագ հայսիյէթիյլէ գանունը մըզքիւրըն մատտէի մախսուսէսի հիւքմինճէ էլղամ ճարի տիր։ Օ հալտէ պու նիզամնամէտէ միւնտէրիճ ճէրիմէլէրտէն միւթէվէլլիտ հուգուգը ումումիյէ տավասը տօղրուտան տօղրույա միւտտաիի ումումիլիք թարաֆընտան իգամէ իտիլէմէզ։ Պունըն իչիւն էվվէլ էմրտէ 34ճի մատտէյէ թէվֆիգէն Պաշը Ալիտէն պէչ զաթտան թէշէքքիւլ իտէճէք պիր գօմիսիօնտա թահգիգաթ իճրասըյլա թանզիմ օլունաճագ մազպաթանըն իսթիհսալը լազըմ տըր։

Վէքիլի մուտաֆիլէյհին իչպու իտտիասը միւտտաիի ումումիլիք թարաֆընտան գապուլ օլունմամըշ իսէ տէ, մահքէմէ իքի միւզաքէրէ իտէրէք մըզքիւր մազպաթա թանզիմ իտիլինճէյէ գատար տավանըն թէէխխիւրինէ գարար վէրմիշ տիր։ Միւտտաիի ումումի պու գարարը տէրհալ իւթիրազ էյլէմիշ տիր։

Էկէր պու իւթիրազը գանունի գանունըն խասսէսինին թէֆսիրինէ իհթիյաճ կէօսթէրիրսէ թապիի Մէճլիսը այանըն թէշէքքիւլինէ գատար մութալլագա գալաճագ տըր։

ԷՃՆԷՊԻԼԷՐԻՆ ԷՄԼԱՔՏԱ ԻՆԹԻԳԱԼ ՎԷ ԹԷՎԱՐԻՍ ՀԱԳԳԸ

Մէմալիքը Շահանէտէ իսթիմլաքա մէզուն էճնէպիլէրին էմլաքտա վէրասէթէ նաիլ օլապիլմէլէրի քեյֆիյէթինճէ հուսուլէ կէլէն իխթիլաֆլար վէ պունտան տօլայը աէֆիրլէր ճանիպինտէն վուգու պուլան միւրաճաաթլար իւզէրինէ ճէրէյան իտէն թէտգիգաթ նէթիճէսինտէ, պու մէսէլէ էսասէն իւչ այրըլըգ, պիրինճիսի՝ թէպաաի Օսմանիյէտէն պիր չախսըն էօհտէսինտէքի միւլք վէ ագարլարտա էճնէպի թէպաասընտան օլան էվլատ վէ ագրապասընըն հագգը վէրասէթ վէ ինթիգալը մասաէսի տիր քի, պու կիպիլէրէ տէվլէթճէ պիր կէօնա հագգ ու սէլահիյէթ վէրիլմէտիկի տուղըննտան, պու պապտէքի մուամէլէնին էվվէլքի կիպի ճէրէյան իթմէսի վէ իքինճիսի՝ թէպաաի էճնէպիյէ էօհտէսինտէքի վագըֆ վէ միւլք արազի իլէ վագըֆ ագարլարընըն թէպաաի տէվլէթը Ալիյէտէն օլան վարիսլէրինէ տախի ինթիգալը ատէթ իգթիզասընտան օլուպ պու պապտէ տէ մըզքիւր ատէթին իգայէսինէ մուամէլէյէ տէվամ օլունմասը լազըմ կէլտիկի, վէ ասըլ մէվզուի պահս օլան մէսէլէ՝ Մէմալիքը Շահանէտէ սըրֆ միւլք ագար վէ արազիյէ մալիք օլան պիր էճնէպինին հինը վէֆաթընտա, թապի օլտուղը տէվլէթտէն պաշգա պիր վէ եա պաշգա պաշգա տէվլէթ թէպաասընտան օլան էվլատ վէ ագրապասընըն մըզքիւր սըրֆ միւլքլէրտէն հիսսէտար իտիլիպ իտիլմէմէսի խուսուսընտա իքի ճիհէթ պուլունաճաղընա կէօրէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէ մէվճուտ գանունլար իլէ իլէրուտէ վազ իտիլէճէկի նիզամլարա թապի օլմագ շարթըյլա Մէմալիքը Շահանէտէ էճնէպիլէրէ հագգը թէմէլլիւք պախշ իթմիշ օլտուղընա վէ մէրի օլան նիզամաթ վէ ատէթ վէճհիլէ էվվէլքի կիպի մուամէլէ իճրա իտիլմէքտէ օլան մէսէլէ, սըրֆ միւլք կիպի մուամէլէ ճէրէյան իթմէքտէ օլտուղընա, հիսսէտարլըգ ագար վէ արազի վէ էմլաքտա վէրասէթ վէ ինթիգալը մուամէլէսի տախի միրաս հագգընտաքի թագսիմաթը չէրիյէյէ թէվֆիգէն իֆա վէ պու մուամէլէնին սուրէթը իճրասը պուլունան միւխթէլիֆ տէվլէթլէր թէպաասընտան պուլունան էճնէպիլէրին էօհտէսինտէքի սըրֆ միւլքլէր հագգընտա թաթպիգ իճրա օլունմասը, վէ պու պապտա էճնէպիլէր թարաֆընտան գազանըլմըշ պիր հագգ չէքլինտէ գօնուլապիլէճէք պիր կէօնա խանըլըղ վուգուա կէթիրիլմէմէսինէ բէք զիյատէ տիգգաթ օլունմասը Մէճլիսը Վիւքէլա գարարըյլա իճապ իտէնլէրէ թէպլիղ օլունմըշ տըր։

ԿԷՇՕՖ ՀԱՏԻՍԷՍԻ

Պաշը Ալի ճանիպինտէն Տէվլէթը Ալիյէնին Պուլկարիսթան գօմիսէր վէքիալէթինէ էվվէլքի ագչամ քէշիտէ օլունան թէլէկրաֆտա Կէշօֆ էֆէնտինին հալէա նէ իչիւն Տէրսաատէթտէ ավտէթ իթմէտիկի Պուլկարիսթան էմարէթինտէն սօրըլմասը, վէ չայէտ մուամիլէյհ կէլմէյէճէք իսէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ էմարէթ արասընտաքի ումուր վէ մուամէլաթա աէքթէ կէլմէմէք իչիւն էհէրինէ պիր տիկէրինին թայինի թալէպ օլունմասը պիլտիրիլմիշ տիր։

Պիր թարաֆտան պու թէպլիղաթըն վուգուընա վէ տիկէր թարաֆտան բրէնս Ֆէրտինանտըն պուկիւն Սօֆիայա ավտէթ իտէճէկինէ մէպնի պու մուզիճ մէսէլէնին ֆասլ օլունաճաղընը իւմիտ էյլէրիզ։ Հէր նէ գատար պազը էճնէպի մէհաֆիլտէ Պուլկարիսթան էմարէթինին Շարգ շըմէնտիֆէրլէրինին Շարգի Րումէլի գըսմըլարընըն Կրէվ միւնասէպէթիյլէ իշղալ իթմէսի տէտտի գօտուրյա աէպէպ օլմուշ իսէ տէ միւրուրիյէթլէ խարիճ օլունան Պուլկարլար իլէ Օսմանլըլար արասընտաքի տօսթլուգ հիսսիլէրինէ մէպնի պիզ պու իշղալ քեյֆիյէթինտէ Պուլկարիսթանըն միւվարէտաթընը թէէմինտէն պաշգա պիր ֆիքր պէսլէտիկինէ գանի օլմայըզ։

* *

Ամանս ըր Գօնսթանթինօբլը թարաֆընտան տիւն ագշամ կէճ վագըթ թէպլիղ օլունան թէլէկրաֆնամէ տիր.

ՍՕՖԻԱ, 23 օգոստ.— Տէրսաատէթտէն Սօֆիայա վարիտ օլան խապէրլէրէ կէօրէ, Սատրազամ Քեամիլ բաշա Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինէ Կէշօֆ մէսէլէսի հագգընտա պիր նօթա կէօնտէրիլտիկինի պէյան իթմիշ տըր։ Պու նօթատա Պաշը Ալինին Կէշօֆ էֆ.յի գըպուլ էթմէ տավէթ իթմէմէքլէ Պուլկարիսթանը ասլա թահգիր իթմէք նիյէթինտէ պուլունմամըշ օլտուղը մուհարրէր տիր։ Պունընլա պէրապէր նօթա Պուլկարիսթան թարաֆընտան թալէպ իտիլէն թարզիյէնին իթասընա վէ Պուլկար տիպլօմասի մէմուրընըն թանընմասընա տաիր հիչ պիր չէյի միւհթէվի օլմատըղընտան իխթիլաֆըն հալլընա մէտար օլամայաճաղը Սօֆիա մէհաֆիլը սիյասիյէսինտէ իֆատէ իտիլիյօր։

* *

«Ֆրէնտէնպլաթ» կազէթասը Կէշօֆ մէսէլէսինտէն պահս իլէ պու կիւն Պուլկարիսթանըն հուգուգը տէվլի նօգթայի նազարընտան իշպու էյլէտիկի մէվգըին Տէվլէթը Ալիյէ թարաֆընտան տէֆաթլէ վէ պիլվասըթա թաստիգ իթմիշ օլտուղընտա տաիր պիր չօգ տէլիլ սէրտ իթթիքտէն սօնրա տէյօր քի՝

«Սթանպօլտա ալէգատար օլան մէհաֆիլ պու մէսէլէտէ խէթայա տիւչթիւքլէրինի անլամըշլար տըր։»

ԲՕԼԻԹԻԳԱ ԷՍՊԱՊԸՆՏԱՆ ՏՕԼԱՅԸ ՄԱՀՔԻՒՄ ՄԷՆՖԻ ՖԻՐԱՐԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻՄԻԶԷ

Պու սէրլէվհա իլէ պու կիւնքի «Հուգուգը ումումիյէ»տէ օգընմըշ տըր։

«Հուգուգը մէշրուէմիզին իսթիրտատընա վէ պիւշարէկեանըմըզա մուավէնէթը լազըմէնին թէէմինինէ տաիր, ճէմիյէթիմիզին վէրտիկի գարարը մախսուս իւզէրինէ թային իտիլէն էրքեանը ճէմիյէթտէն պիր հէյէթ, տիւն մայըսը հիւմայունա կէօնտէրիլմիշ, պու պապտէքի արիզէի խաքիրանի Շահանէյէ արզ վէ թագտիմ վէ պու պապտէ ճէրէյան իտէն չիֆահի միւզաքէրաթ նէթիճէսի օլարագ, սէլամը հիւմայունի թէպլիղ իլէ պէրապէր, պու կիւն հէր հալտէ մաթլուպը վէճհիլէ թէսվիյէի ումուրա ինայէթ պույուրուլաճաղը թէպշիր իթմիշ օլտուղը իլան օլունուր։»

ՄԱՀՔԻՒՄԻՅԷԹ

Զաթը հազրէթը Բատիշահի ալէյհինտէ չիրքին աէօզլէր աէօյլէտիկի պիլմուհաքէմէ սապիթ օլան, 6ճըը տաիրէի պէլէտիյէ մալ գալէմինտէ միւսթախտէմ Հիտայէթին, մէմուրիյէթը տէվլէթտէն պուլընմասը աէպէպի չիտտէթ թօթըլարագ, իքի աէնէ միւտտէթլէ հապս իթիլմէսինէ Պիրինճի ճէզա մահքէմէսինճէ գարար վէրիլմիշ տիր։

ԻՐԱՆ ԱՀՎԱԼԻ

Իրանըն տախիլի ահվալինին կիւնտէն կիւնէ վէխամէթ քէսպ էյլէտիկի զաթէն մալիւմ օլմագլա, տիւնքի թէլէկրաֆ պունը պիր գաթ տահա թէէյիտ վէ թաստիգ էյլէմիշ վէ պու հալէ գարշը Տէրսաատէթտէ մուգիմ Իրանլըլարըն պիր իճթիմա ագտ իթմէլէրինէ լիւզում կէօրիւլէրէք, պուկիւն իչիւն տավէթ վուգու պուլմըշ տըր։ Հագիգաթէն պուկիւն ումում Իրանլըլար տիւքքեանլարընը գափայըբ Վէզիր խանընտա իճթիմայա կիթմիշլէր տիր։

Պունլար պուկիւն Իրան ահվալի հագգընտա միւզաքէրաթտա պուլընաճագլար տըր։

Վէրիլէճէք գարարըն նէտէն իպարէթ օլաճաղը պիլթթապի մէճհուլ իսէ տէ, Իրան թիւճճարըննըն վէ պիլումում Իրանլըլարըն մէվգըը թէհլիքէյէ տիւչար օլտուղընտան, պունա գարշը պիր չարէ տիւչիւնմէք սըրասը արթըգ կէլմիշ տիր։

Ատրպատական էյալէթինտէ մէչրութիյէթ թարաֆտարը օլանլար ղալէպէ իտիյօրլար վէ պունլարըն րէիսլէրի օլան Սէթթար Խան, կէչէն կիւն Ատրպատականըն մէրքէզինտէ պիր մուհարէպէ իտէրէք պիր թօբ վէ պիր խայլի միւհիմմաթ զապթ իթմիշ տիր։ Շայանը տիգգաթ ճիհէթ չու տըր քի, Թէհրանտա վէ մահալը սաիրէտէ ասքէր մէչրութիյէթէ մուխալիֆ օլանլարա թարաֆտար օլտուղը հալտէ, Ատրպատականտա պու հալ կէօրիւլմէմէքտէ տիր, հաթթա ասքէր Սէթթար Խանըն մայէթի իւզէրինէ աթէչ իթմէմիշ տիր։

Պինաէնալէյհ Շահըն պէօյլէ գօրգուսը Ատրպատականտան տըր, զիրա օրատա կէրէք էհալի վէ կէրէք ասքէր մէչրութիյէթ թարաֆտար պուլընըյօր։

Գավգասիատան Իրանա պօմպա տախի իտիլտիկինտէն, Սէթթար Խանըն մայէթի պօմպա իթթիմալ իթմիշ վէ պունտան մուվաֆֆագըյէթ հուսուլէ կէլմիշ տիր, զիրա Շահըն ասքէրլարը պիթիւն պիթիւնէ չաշըրըպ ֆիրարա մէճպուր օլմուշլար տըր։

Պիր խայլի Իրան իւլէմասը Շահա միւրաճաաթ իտէրէք, մէմլէքէթին պէօյլէ պիր խարապէ հալինի քէսպ էյլէմէսինէ մուվաֆֆագաթ իտէմէյէճէքլէրինի պէյան իթմիշլէր վէ Թիւրքիյէտէ օլտուղը կիպի, Իրանտա տախի Գանունը Էսասինին իլանը իճապ իթմիշ օլմասընը թալէպ իթմիշլէր տիր։ «Թայմզ» կազէթասընըն Բէթրէսպուրկ մուխապիրինէ նազարէն Իրան Շահը հէնիւզ պիր իսթիխլաֆ գանունը թանզիմ իթտիրէճէք վէ Մէճլիսը Միլլիյի խազընտա իճթիմայա տավէթ էյլէյէճէք իմիշ։

ՐԷԺԻՆԻՆ ԲԱՃՕՐԹՕՍԸ

Րէժի մէճլիսը իտարէսի թարաֆընտան թանզիմ օլընան բաճօր պու քէրրէ իճթիմաը ումումիտէ օգունմըշ տըր։ 24ճիւնճի աէնէի մալիյէ մուամէլաթընա տաիր մէզքիւր բաճօրթօ միւնտէրիճաթընտան անլաշըլտըղընա կէօրէ, աէնէի մէզքիւրէ զարֆընտա րէժի հասըլաթը մէճմուասը 2,699,632 լիրայա պալիղ օլուպ, պունտան հիւքիւմէթ հիսսէսիյլէ Մըսըր րէֆթիյէսինտէն տօլայը Տույունը Ումումիյէյէ այիտ օլան հիսսէ վէ հէյէթ թէնսիքի րուսումընտան տօլայը քէզալիք հիւքիւմէթէ այիտ օլմագ իւզրէ 38,737 լիրա իֆրազ իտիլմէք լազըմ կէլտիկինտէն, մըզքիւր հասըլաթըն 2,660,895 լիրայա ինճէճկի տէրքեար տըր։

Մէսարիֆաթ իսէ քէնտի 1,396,864 լիրա օլուպ վարիտաթը մըզքիւրէտէն պիթթէնզիլ 1,264,030 լիրա հասըլաթը սաֆիյէ գալըր քի, Տույունը Ումումիյէյէ աէնէվի վէրիլմէսի լազըմ կէլէն 750,000 լիրա իխրաճ իտիլտիքտէն սօնրա, աէնէյի մըզքիւրէ թէմէթթիւի սաֆիսի 514,030 լիրա օլտուղը թէպէյյուն իտէր։ Շու հիսապճա մըզքիւր թէմէթթիւնին կէլէն աէնէյէ նիսպէթլէ 41,981 լիրա 25 ղշ. 34 բարա ֆազլասը օլտուղը աշիքեար տըր։

ԳԱՅՍԷՐԻ ՊԷԼԷՏԻՅԷՍԻ

«Հուգուգը Ումումիյէ»տէ օգունմըշ տըր.

Մալիւմ օլտուղը տըր քի, Գայսէրի պէլէտիյէսի վարիտաթընըն աղըրը իլէ պէրապէր գանունը խիլաֆը օլարագ տէվրը իսթիպտատըն ղարիպ պիր սահիֆէսինի թէշքիլ իտէր։

Պէլէտիյէ ազա վէ րէիսլէրինին էնթիխապը էհալիյէ այըտ իքէն գայըր հայաթ չարթըյլա պունտան 30 աէնէ մուգատտէմ 2000 ղրշ. մաաշլա րէիսէթի Թավլուսընըն Նագգաշ Մէհմէտ Աղի նամընտա պիրինէ իհսան օլընմըշ իտի։ Մէհմէտ Աղինին վէֆաթը իւզէրինէ րիյասէթ խինէ իրսատէն աէնէյէ իլէ վէ 3000 ղրշ. մաաշլա օղլու Մուսթաֆա պէյէ իհթիգալ իթթիրիլմիշ իտի։

Իշթէ պու իմթիյազը կէօրէն խըրսըզլար Նազըրը Մէմտուհ բաշա իսթիֆաֆէի ղայպ իթմէմէկէ չալըշըր։ Էնգարէ վալիսի իքէն վասըթասըյլա պէլէտիյէ լիրալար ալան չէյխ Իպրահիմի պէլէտիյէ րէիսլէրինին իգթիտարսըզլըղընտան տօլայը 1000 ղրշ մաաշլա րէիս մուավինի նամըյլա պունտան 8 աէնէ էվվէլ տօղրըտան տօղրույա թային իթթի։ Չէյխ Իպրահիմ տէնիլէն չախս պու կիւն 30,000 լիրատան զիյատէ պիր աէրվէթթէ մալիք օլմըշ տըր քի, պու աէրվէթ թէմամէն ղասպ օլընմըշ տըր։

ՍԱՏՐԱԶԱՄ Քեամիլ բաշա տիւն Մապէյնը Հիւմայունա կիտէրէք, հուզուրը Շահանէյէ գապուլ պույուրուլմըշ տըր։

ԼՕՆՏՐԱՏԱ պուլունան Իզզէթ բաշանըն քէնտիսինէ հէր նէ տիւրլիւ թէքլիֆ վագը օլուրսա օլսուն պիլգապուլ վէ խալընըզ րահաթճա եաշամագ շարթըյլա Սթանպօլա ավտէթ էմէլինտէ օլտուղը պազը մահալլէրէ իշար իթտիկի խապէր ալընմըշ տըր։ Իզզէթ բաշանըն պու թալէպինէ գարշը հէնուզ պիր ճէվապ վէրիլմէմիշ տիր։

ԿԱԿԱ ՊՐՈՒՆ, պասուրճը Ակեահ, Նասրէտտին հօճա, Զընղըրագ, Տըրտըր, Բալըքչը, Ճէլատ նամլարընտա պիլա րուխսաթ կազէթա չըգարըլտըղը ճիհէթլէ, պունլար հագգընտա հիւքմը նիզամըն իֆասը խուսուսը Տէրսաատէթ միւտտաիի ումումիլիքինէ պիլտիրիլմիշ վէ մուամէլէի գանունիյէնին իֆասընա պաշլանմըշ տըր։

ԽԱԼԻԼ ԲԱՇԱ իլէ ֆապրիգա գումանտանը Րիզանըն խիլաֆը աէլահիյէթ օլարագ խանէսինի թէհարրի վէ գաբուսընը մէօհիւրլէտիքլէրինտէն պահսլա Մէսհանէ Նազըրը Մունիֆիտտին բաշա թարաֆընտան Տէրսաատէթ միւտտաիի ումումիլիքինէ իգամէի տավա իթիլմիշ տիր։

ԽՐԻՍԹԻՅԱՆԼԱՐԸՆ Թաթիլ կիւնլէրինտէ մուհաքէմէտէ իսպաթը վիւճուտ մէճպուրիյէթինէ մաարուզ գալմամալարը Րում Բաթրիգխանէսինտէն հիւքիւմէթը Օսմանիյէյէ վուգու պուլան իսթիտայա մուվաֆըգ ճէվապ վէրիլտիկի Րումճա կազէթալարտա օգընմըշ տըր։

ՖԷՀԻՄ բաշանըն Նշանթաշընտաքի խանէսի իչիւն Չէհր էմանէթինտէն ամաշ մունթազըր իրթիքեապը ճէրիմէի մուհաֆազակեարի ... ֆազլա միւշթէրէքլէրի ալթընա ալարագ, Շարգ մէսէլէսինի պիր ...

---

(5) ՍԻԱՍԻ ՐՕՄԱՆ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՍԸԼ

ՇԱՐԳ ՄԷՍԷԼԷՍԻՆԻՆ ՔԷՍՊ ԻԹԻԿԻ ՀԱԼ

1853-1908

Պու բօլիթիգա Ինկիլթէրա մէճմուի սիյասիյաթընտա էօթէտէն պէրի մէվճուտ իտի. 1833 թարիխինտէ Րուսիա, 1840 թարիխինտէ Մէհմէտ Ալիյէ վէ Լուի Ֆիլիբէ գարշը Ինկիլթէրա պու բօլիթիգայը գուլլանմըշ իտի. Սէվասթոբոլ էօնինտէ Թօբլանան Ֆրանսըզ օրտուսը պու բօլիթիգանըն մուվաֆֆագըյէթինի թէէմին իթմիշ, Բարիզ ահտնամէսի օնը Էվրոպա միւվազէնէսինին պաշլըճա էսասլարընտան ճիրի հալինէ կէթիրմիշ իտի։ Ֆրանսա Գըրըմ մուհարէպէսինէ կիրիշտիկի զըման, Ֆրանսըզ միլլէթինին էօթէտէն պէրի մէլլուֆ օլտուղը բօլիթիգայը թագիպ իտիյօր, հանի էվվէլ պէ էվվէլ Թիւրքիատա սաքին Խրիսթիյան գավմլարընըն միւսթէֆիտ օլաճաղը պիր հիմայէթ վէ իթթիհատ մագսատ օլմագ էմէլիյլէ Զաթը Շահանէնին հուգուգը հիւքիւմրանիյէսինի միւտաֆաա մէսէլէսինտէ տէվամ իտիյօրտը։ Ինկիլթէրանըն նազարընտա իսէ Թիւրքիայը գուվվէթլի պիր տէվլէթ հալինէ կէթիրմէք, օնը Էվրոպա հուգուգը ումումիյէսինին հիմայէսի ալթընա գօյմագ՝ Րուսիանըն աշաղը տէնիզլէրինէ էնմէսի վէ Րուսլարըն պիւթիւն թէշէպպիւսաթընա գարշը պիր մանիա թէշքիլ իչիւն էհէմմ իտի։ պինաէնալէյհ Տէվլէթը Ալիյէնին թէմամիյէթը միւլքիյէսի վէ Բատիշահըն հուգուգը հաքիմիյէթի Ինկիլթէրանըն միւտաֆէլէ բօլիթիգասընըն սայիզի իտի։ Ամմա մանէվիյէ, տինիյէ, ֆէլսէֆիյէ վէ ինսանիյէտէ պու պապտէ մուհիմ օլմագտա տըր. պունըն Շարգտաքի էչքեալը միւթէատիտ իտի. վագթըյլա էհլը սալիպ (խաչակիր) մուհարէպէլէրինէ սէպէպ օլան պու բօլիթիգա իտի. Էվրոպա սիյասիյաթընըն հրիսթիյաթը տինիյէ վէ միւնազաաթը մէզհէպիյէտէն թէճրիտ ավտէթ՝ Միւսլիմէյէ գարշը Խրիսթիյան միլլէթլէրին իթթիֆագ վէ իթթիհատը էմէլը մուգտէմինի պէրթարաֆ իտէմէտի. հաթթա պուլունտըղըմըզ ասըրըն Թարիխի պիլէ պու ղայպ օլմուշ, եատ վէ խաթըրլէրտէն խալի գալմայոր։

Խրիսթիյանլըղըն էսքիտէն պէրի թագիպ իթտիկի պու գայէի ամալա Ֆրանսա պէօյլէ թէպէտտիւլաթընտան սօնրա, էհնի պիր ունսուր տահա ինզիմամ իթթի. «հուգուգը ագվամ» «հուգուգը ինսանիյէթ» պու իքի սէպէպ՝ Էվրոպատա սէրպէսթի ֆըրգալարընըն էլինտէ, միւսթէպիտլէրէ, պիլխասսա Թիւրքլէրէ գարշը իլանը մուխասըմէյէ էյի պիր վէսիլէ օլմուշ իտի։ Միւտաֆէլէ բօլիթիգասընըն ղայէսի Թիւրքլէրի էքսէրիյէթ թէշքիլ իտէմէտիքլէրի մէմլէքէթլէրտէն չըգարմաղա մաամթուֆ տըր. պու բօլիթիգատա մագսատ օ գատար ճաղլըպ, վասըթալար օ գատար սատէ, քէստիրիլէն նէթիճէլէր հիչ օլմազսա զահիրէն օ տէրէճէ գաթի տըր քի, թէմամիյէթը միւլքիյէ բօլիթիգասընը թագիպ իտէնլէրին ղայրէթլէրի աէմէրէսիզ գալըր։

Զաթէն պու աօն բօլիթիգայը աչըգ սուրէթտէ թարիֆ իթմէք միւմքին տէյիլ տիր. չիւնքի թաթպիգաթտա քէնտիսինէ պիր ուսուլ թային իթմէզյօր. եալընըզ ֆայտէ գայտէսինէ միւէսսէս, մէնֆաաթ ղայէսինէ խատիմ պուլունուրյօր. պու բօլիթիգատա հէր չէյ տէրճէ զամանա կէօրէ տէյիշիր, պունըն միւնտէրիճաթը ուլուվվը ճէնապ վէ թէճէլլիյաթը միւթէհաֆիթ, հիսսիյաթը թէմամէն վարէսթէ, պու հիսսիյաթըն սաատէթէ ալէթ վէ աէլամէթ օլմագ էմէլինէ միւսթէնիտ, հարէքեաթ վէ թէշէպպիւսաթըն թէմամէն ֆազիլէթ ճիհէթինտէն թէճրիտ իտիլմէսինէ հիւքմ իտէր, պունըն իչիւն նէ գավմլարըն հագգը հայաթլարընա թէմաս իտէնլէր, նէ տէ իւրքլէրին հագգընտաքի նէզարէթլէր, նէ տէ սալիպ իտէալինին էօնիւնտէ գէօրիւ գուրպան գալըր, հէր չէյ թէմամէն նէֆըն վէ մէնֆաաթ էսասընա միւսթէնիտ օլարագ, պէօյլէ ճիհէթլէր քէնտի մէնֆաաթինէ մուվաֆըգ կէլտիկի միգտար իսթիֆատէ իտիլէն պիր բօլիթիգա ու ումումի տարտըր. պու բօլիթիգա գավմլարըն սաատէթինէ, վիճտանընա, մէնֆաաթինէ, տէկիլ իսէ մէճլիսլէրինէ տէկիլ իսէ տէ պիլէ պու բօլիթիգանըն էհէմմիյէթինտէն պիր չէյ գայպ իթմէզ, պէլքի տէ պիր գաթ տահա գըյմէթ գազանըր, օնլարըն բօլիթիգասը տա գավմլարըն ագամէթ վէ սաատէթինէ վէ պիրինճիճէ ինսանիյէթին թէրագգիսինէ չալըշմագ էսասընա միւսթէնիտ տիր։

Շարգ մէսէլէսինտէ իճապը հալ վէ զէմանա կէօրէ հարէքէթ իթմէք մէսէլէսի էօնճէ Ֆրանսա գրալլարընտան պիրինճի Ֆրանսուա զէմանընտա պաշլամըշ, Թիւրք հիւքիւմէթի Ֆրանսա գրալընըն տէլալէթիյլէ օ վագըթ Էվրոպա հայաթընա տախիլ օլմուշ իտի. պունըն նէթիճէսի օլմագ իւզրէ պէօյլէ տէվլէթլէրին մէվճուտիյէթը հայաթիյէլէրի իչիւն պիր զէմանը ղայրը միւնֆէքք օլան միւվազէնէյի թէէմին վէ իտամէ խուսուսընտա, Թիւրքիա էօյլէ պիր անասըր զարուրի հալինէ կիրտի քի չօգ կէչմէտէն «հիւքիւմէթը Օսմանիյէնին թէմամիյէթը միւլքիյէսի» «Զաթը Շահանէնին հուգուգը հիւքիւմրանիսի» սէօզ ու սիւքիւնին պաշլըճա էսասլարընտան ատ օլունմաղա պաշլատը։ Տէվլէթլէր իչլէրինտէն պիրինին մէնաֆիի խուսուսիյէ էլտէ իտէմէսինի թէէմին իչիւն լէտէլհաճէ մուհարէպէյի պիլէ կէօզէ ալտըրըլար։ Բատիշահըն խարէքսի ալթընա պուլունան հիւքիւմէթլէրի նավալ նավալ մուհաֆազայի միւշթէրէքլէրի ալթընա ալարագ, Շարգ մէսէլէսինի պիր մէսէլէի պէյնէլմիլէլ հալինէ կէթիրտիլէր։

Իթթիլաֆընըզը մէսլէքինտէն միւմքին մէրթէպէ կէրի տուրմագ, հէր տէվլէթին ուսուլը սիյասիյէ կէօրէ թէսավի պուլունմագ, մէնֆաաթը հագիգիյէ պինա իտիլէն բօլիթիգալարըն էսասընը թէշքիլ իտէր, պու կիւնքի բօլիթիգա նէ էսքի սալիպ ֆիքրինտէն իսթիֆա, նէ տէ գավմլարըն հուգուգ օլմալարը էսասընա միւսթէնիտ պուլունան հէնիւզ ֆիքրէ րուհ րէտ կէօսթէրիյօր. պէօյլէ տէրին մուաֆագաթլար ղայրը գապիլ վէգըն օլան պու իքի ուսուլին իքիսինտէն տէ իսթիֆատէ իտէր, մէնֆաաթ մուվաֆըգ պիր չէքլէ գօյար, պու կիւն թէմամիյէթը միւլքիյէ բօլիթիգասընա պիլէ "գաթի պիր մանա իթթիֆագ տըր, օ տա ինթիխապ աէմէրէ թէքլիֆ իտիլիյօր։

(Տէվամը)

լըմիշ օլան 4500 լիրանըն իյատէսի, Էմանէթ միւշարիլէյհանըն մագամը արիւթինէ թալէպ օլունմըշ տըր։

ՊՈՒԼՎԱՐԻՍԹԱՆ գումրուքլէրի վէքալէթի Թարաֆընտան Էմարէթ Նէզարէթինտէ Շարգ չըմէնտոֆէրլէրի մէսէլէսինտէն տոլայը Թէշէքքիւրնամէ լայըղըմէտ պուլընըլմըշ օլտըղը իշիտիլմիշ տիր։

ՇԻՄԱԼԻ Արնավուտլուղըն հէմմէն հէր Թարաֆընտան մէպուսլուղա Տախսիմ նազըրը սապըգը Րէշիտ Աքիֆ բաշա ինթիխապ վէ միւշարիլէյհէ Թէլէկրաֆլա միւրաճաաթ օլունտըղը կիպի, Էվգաֆը Հիւմայուն Նէզարէթինի գապուլ իլէ զապթինէյէ պուլունմասը մագամը Սատարէթէն քէնտիսինէ Թէպլիղ խոլունմըշ տըր։ Միւշարիլէյհ անվալը արզուհալ Էմինինտէն տոլայը գապուլ խոտմէյէնէկինի պէյան էյլէմիշ տիր։

ՊՈԼՈՒ սանճաղը միւթէսարրըֆլըղընա Գասթէմունի մէքթուպճըսը Ալի Օսման պէյ վէ Լազիստան սանճաղը միւթէսարրըֆլըղընա Ուրֆա միւթէսարրըֆը Էսպագ Մուսթաֆանուրի բաշա, Կէրէտ միւթէսարրըֆլըղընտան խոթիֆա խոտէն Ալի Նէճիպ էֆ.նին ներինէ Հիւտէյտա միւթէսարրըֆը սապըգը Իպրահիմ էֆ. Թային օլունմըշ տըր։

ԹԻՒՃԱՐՏԱՆ Արտակ Մոսիկեան էֆ. Թարաֆընտան մագամը Սատարէթէ Թագտիմ խոլէն լայիհատա, խազինէյի մալիյէյէ ահէնտի 520,000 լիրա բատալէսինտէ մուհիմ պիր վարիտաթ պուլտըղը պէյան վէ պուննըն 420,000 լիրասընըն գուվվէի պահրիյէնին արթըրըլմասընա սարֆը վէ 100,000 լիրասընըն տախի աղքէրի Թէզգյահա սանտըղը սէրմայէսինէ զամմը լիւզումը պէյան իտիլմիշ վէ Թէտգիգ օլունմագ իւզրէ Նաֆիա Նէզարէթինէ հէվալէ խոլմըշ տըր։

ՆԷՃԻՊ ՄԷԼՀԱՄԷ պիր միւտտէթտէն պէրու տաիրէի հարպիյէտէ մէվգուֆ պուլունտուրուլմագտա օլտուղընտան պահսըլա, 24 սաաթտա գատար եա սէրպէսթ պըրագըլմասը վէ եախօտ իտրաի մուհաքէմէսինէ տաիր Հարպիյէ նազըրընա պիր գըթա բրոթէսթօ կէօնտէրմիշ տիր։ Նէզարէթճէ մուամիլէյհին մէվգուֆիյէթի հագգընտա պիր կէօնա մալիւմաթ պուլունմատըղընտան, հագգընտա օլունաճագ մուամէլէ Պապը Ալիտէն սօրըլմըշ տըր։

ՖԷՍԽԱՆԷ ամէլէսի պու կիւն իյիէրինի Թաթիլ խոտուպ Պապը Ալիյէ կիթմիշ օլտըգլարը կիպի մավուննաճըլար տախի Թաթիլը իշղալ էյլէմիշլէր վէ ալայ իլէ Պապը Ալիյէ կիտէրէք Թալէպլէրինին գապուլընի խոթիտա էյլէմիշլէր տիր։

ՆԷՆԻ Գարուտա Պոսթանլար իչի մահալլէսինտէ սաքին օլուպ, խաֆիյէլիքէ կէչինէն սաաթճը Կարապետ տիւն ագշամ խանէսինտէ զայըը մէչրուհ սուրէթտէ ալըպ օթուրմագտա պուլունտըղը գարըըը բէվօվէրլէ գաթլ իթտիքտէն սօնրա, մուախխէրէն քէնտի քէնտիսինի տէ Թէլէֆ իթմիշ տիր։

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆԳ ՎԷՐԱՅՑՆԸՆ Գալաթա վէ Սթամպօլ խոարէխանէլէրի ալաֆր. մապտ.ին 26նճը ճումաա էրթէսի վէ նօկտ.ին 5ինճի բազար էրթէսի կիւնլէրի գաբալը պուլունաճագ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Իքի կիւնտէն պէրու ֆօնտօ ֆիյաթլարընտա տիւշկիւնլիւք կէօրիւլիյօր։ Պունըն էսպապը մէճհուլ տըր, վէ պու խուսուստա զունուր խոէն բիվայէթլէրէ տէ բէք գոլայ իթիմատ օլունամազ։

Սալը կիւնիւնտէն պէրու Պօրսատա տիւշկիւնլիւք պաշլամըշ վէ նէվմը մէզքիւրտէ Իւնիֆիյէ 101,35 ղշ. օլտըղը հալտէ ագշամ 101.9 ղշ.ա տիւշմիւշ տիր։ Տիւն սապահ Իւնիֆիյէ 101.20 աչըլմըշ վէ $4^1/_2$ բարա տահա նիւզուլ իլէ մուախխէրէն 100.32տէ գաբանմըշ տըր։

Բարիզ, Լօնտրա, Պէրլին, Վիէննա պօրսալարընըն տիւն ագշամ նէ ֆիյաթլա գաբանտըղընա տաիր Թէլէկրաֆ ալընամամըշ տըր։

Տիւն ագշամ ալընան սիյասի Թէլէկրաֆտան մաատա պու սապահ պաշգա Թէլէկրաֆ տա վիւրուտ իթմէտիկինտէն, խամթլարըն պիր սէպէպլէ պօզուլտուղընա ինթիմալ վէրիլիյօր։

Հէր հալտէ պօրսատա կէօրիւլէն հալ էյի պիր էմարէ օլմատըղընտան պիլհաթթապ Թաֆսիլաթա պէքլէմէք իճապ էտէր։ Իւնիֆիյէ պու սապահ 101.$5^1/_2$տա աչըլմըշ օլուպ, գայէթ կէվշէք մուամէլէ օլմագտա տըր։

Չըմէնտոֆէր տախի տիւշկիւն տիր։ Տիւն 173 ֆր.ա գատար չըգտըղը հալտէ ագշամ $171^1/_2$ ֆր.տա գաբանմըշ վէ պու սապահ $172^3/_8$ ֆր.ա աչըլմըշ տըր։

Պու հալլէր պօրսա մէնաֆիլինտէ էբէյիճէ էնտիշէյի մուճիպ օլըյօր։

ՏՈՒՅՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ

Տույունը Ումումիյէի Օսմանիյէ իտարէսինէ միւպայաասընա լիւզում կէօրիւլիւպ, մէվգըի միւնագասայա վազ խոլունան 400 աատէտ գուրշուն մաքինա իլէ 1300 գալըպ վէ 3500 չուպուգ գուր-

չուն վէ նիւմունէսի վէճհիլէ 35 0 գարսիւլ վէ 3000 ատէտ միւտէվվէր մէչինտէն իպարէթ էշեանըն իհալէի մուվագգաթա 17/3 ակստ. Թարիխինէ միւսատիֆ չարշէնպէհ վէ իհալէի գաթիյէսի տախի 23/5 նօկտ. 1908 Թարիխինէ միւսատիֆ բազար էրթէսի կիւնիւ իճրա գըլընաճաղընտան, իհալէի գաթիյէ Թարիխինտէն իթիպարէն իքի մահ զարֆընտա Թէսլիմ խոլմէք իւզրէ էշեայը մէզքիւրէնին իթասընա Թալիպ օլանլարըն էշեա պէտէլինին 100տէ 10 նիսպէթինտէ պիր մէպլաղը Թէէմինաթ օլարագ խոարէի մէրքէզիյէ վէզնէսինէ Թէսլիմ իթմէլէրի, վէ մէսարիֆը պէնտիյէ քէնտիլէրինէ այիտ օլմագ իւզրէ, օլ պապտէ սիւրէճէքլէրի բէյլէրի տախի մէմհուր պիր զարֆ տէրունինտէ վազըն Թարիխը մէզքիւրէ գատար խոարէի մէրքէզիյէ յէ իյսալ իլէ պու պապտէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին խոարէի մէրքէզիյէ մէաարիֆ միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլիւզումը իլան օլունըր։ 4—1

9/22 ակստ. 1908

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹԷ ԿԷԼԷՆ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐ

Մէմալիքը էճնէպիյէյէ կիթմիշ օլտուգլարը հալտէ պու քէրրէ ավտէթ իթմէքտէ օլան Էրմէնիլէրին՝ հիւքիւմէթճէ իսքեանլարը վէ Թէֆէրրուաթը Մէճլիսը Մախսուսը Վիւքէլաճա գարարլաշտըրըլտըղընը կէչէն կիւն եազմըշ իտիք։ Մէմալիքը էճնէպիյէյէ կիտուպ պու քէրրէ աւէլէէրիյէ պէրապէր ավտէթ խոէն Էրմէնիլէր՝ եալընըզ ֆիգարա խոէնլէրտէն օլմայըպ, չօղը միւխթէլիֆ վազիֆէլէրտա վէլայաթտան Թէէմինը մաիշէթ ւիչիւն կիթմիշ օլանլարտան պուլունտուղընտան, վէ պունլարտան Գալաթա քիլիսէսինճէ 200տէն զիյատէսի զըրաաթ վէ Թիճարէթլէ մէշղուլ օլմալարընտան տոլայը մէմլէքէթլէրինէ կէօնտէրիլտիկլէ անլաշըլտըղընտան, Տէրսաատէթէ կէլէնլէրէ չու արայըլ իչ պուլմագ միւմքին օլամայաճաղը ճիհէթլէ, ուզուն միւտտէթ քեարսըզ վէ քիւպտիգ պուրատա գալմալարը պիթթապի քէնտիլէրինճէ աէֆալէթի մուճիպ օլաճաղընտան, հիւքիւմէթճէ Բաթրիգխանէյէ կէօնտէրիլէճէք մէմուրլարլա պիրլիքտէ պունլարըն մըգտարը նուֆուսու վէ մէմլէքէթ վէ սէնաաթլարընը կէօսթէրիր պիր տէֆթէրին Թանզիմ իլէ սէվգ մասրաֆլարը հիւքիւմէթճէ Թէսվիյէ օլունմագ իւզրէ բէյտէրբէյ մէմլէքէթլէրինէ կէօնտէրիլմէլէրի, վէ պունլարա սէվգիյէլերինէ գատար հիւքիւմէթճէ մուավէնէթտէ տէվամ օլունմասը մուգարրէր պուլունտըղը իշիտիլմիշ տիր։

—Վանտան չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆտա՝ իսթիպտատ զէմանընըն սօն տէվրէսինտէ զուլմ իճրա խոէն քիւրտ աղալարըն հէնուզ տիւշտարը ճէզա օլմատըղլարը մագամը չիքեայէթտէ պէյան օլունմագտա տըր։ Էֆքեարը էհալիյի իսքեան իչիւն պունլարըն հէր հալտէ միւճազաթ կէօրմէլէրի Թէմէննի օլունմըշ տըր։

Իթթիհատ վէ Թէրագգը Թիւրք ֆըրքէսի Թարաֆընտան Վանա տօզթ. Սարգիս իլէ Իշխան էֆ.լէրէ չէքիլէն պիր Թէլէկրաֆտա տաղտան էնտիքլէրինտէն տոլայը պէյանը Թէէսսիւֆ խոլուտուքտան սօնրա, Թիւրք գոմիթէսինէ պէյան օլընան հըսսիյաթը տօսթանէտէն տոլայը տա պէյանը Թէշէքքիւր խոլմըշ տըր։ Նազըրընտա Վանա կիտէճէք օլան գոմիթէ ազասընըտան պինպաշը Վէհպի պէյ իլէ կէօրիւշէրէք վաթանըն սէլամէթի իչիւն անվալը մահալլիյէյէ կէօրէ, իճապ խոէն Թէտպիրլէրի իթթիխազ էյլէմէլէրի Թավսիյէ օլընմըշ տըր։

—Վանտատա նէշր օլընան «Իրաւունք» նամ Էրմէնիճէ կազէթատա օգունտըղընա կէօրէ, Վանտատա Պուլկար զապըթանըն մալիւմաթըյլա Էրմէնիլէրին գումպարա եաբտըգլարընա տաիր հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ բէմէն Պուլկար էմարէթինէ Թէպլիղաթ իճրա օլունմըշ տըր։ Մէզքիւր կազէթա պու հավատիսի եազտըգտան սօնրա չու միւթալէայը իլավէ խոիյօր. «Չայանը Թէաճճիւպ տիր քի հիւքիւմէթը հազըրէի Օսմանիյէ՝ հալէա Էրմէնիլէր հագգընտա չիւպհէ պէսլէմէքտէ տիր։ Գանունը Էսասինին իլանընտան սօնրա պիլճիմլէ իսթիթպատ ճէմիյէթլէրի քէնտիլէրինին մէչրուհ հէյէճէթլէր օլտըգլարընը իլան իթմիլէր։ Պինաէնալէյհ, պունտան սօնրա արթըգ ուսուլ վէ նիզամ տախիլինտէ սայ ու ղայրէթտէ պուլունաճագլար տըր։ Շայանը Թէաճճիւպ տիր քի, հիւքիւմէթը Սէնիյէ հալէա պիր Թագըմ խանինլէրին սէօզլէրինէ էհէմմիյէթ վէրմէքտէ տիր։ Պունլարըն մագսատը՝ չու սըրատա Էրմէնի, Թիւրք վէ Պուլկար գավմլարը միյանընտա ատէմը էմնիյէթ վէ շիւպհէ իլէրի կէթիրմէք վէ սայը պուլունտուրուղ պալըգ ավլամագ տըր։ Պուլկար էմարէթի՝ պատէէթթահգիգ էսեէմ Վանտատա պէօյլէ պիր չէյին ատը օլմատըղընը պէյան իթմիշ տիր. հալ պու-

քի, հիւքիւմէթը Սէնիյէ էվվէլա պու կիպի հավատիսլէրին մէնպաընը Թահգիգ իթսէ, լիւզումսըզ պիր քիւլֆէթէ գաթլանմազ։»

Վանտատա նէշր օլունան բէֆիգիմիզին չու միւթալէասընա պիզ տախի հէմֆիքիր պուլունըյօրուզ։ Տէրսաատէթճէ կէօրիւլմիւշ Թէտգիգաթը սըտգըլա մուգայէսէ սատագաթ վէ համիյէթ աչէվարին վուգուանը Թասնի խոէնլէր, պիզզաթէն Էրմէնի նէշրիյէ ուզակլար, Հալ պու քի, արթըգ պունլարըն մահիյէթի իլէ Էրմէնիլէրին հըսսիյաթը Թանըլմըշ օլտուղընտան, պու կիպի հավատիսլէրին արթըգ տի-քէ Թուլթուրլմալարը մէմնու տէկլ տիր։

—Խաոն ժողով՝ տիւն Գալաթա Թըրգ-դարանընտա ագտ իճթիմա իտէրէք, 5 բուհանի վէ 5 ճիմաճանի ազա հազըր պուլունմըշլար տըր։

Կաթողիկոս ինթիխապը զէմանը եագլաշմըշ օլտուղընտան, մէճլիս՝ Տէղապահ Սրբազանըն մալիւմաթընը խաթիրա իթտիքտէն սօնրա, պազը Թէրթիպաթ իճրա էյլէմիշ վէ պունըն սուրէթը իճրասընը Տեղապահ Սրբազանա հէվալէ էյլէմիշ տիր։

Մէճլիս՝ Տաճատ Վ. հագգընտա օլունան չիքեայէթլէրի նազարը տիգգաթա ալարագ, մէրգումըն էվվէլճէ հագգընտա Թէրթիպ օլունան պիր միւճազաթը գապուլ իթմէյիպ բէտտա էյլէտիկինի վէ բուհանիլիկէ եազըլմագ հալի վէ նամուսըզլըղը նազարը տիգգաթա ալընարագ սըֆաթը բուհանիյէսինի բէֆ իթմէկէ (կարգալոյծ) գարար վէրմիշ վէ իճրասընը տեղապահ Սրբազանա հէվալէ էյլէմիշ տիր։

Տեղապահ Սրբազան կիւր. Վարժարանըն եէնիտէն աչըլմասը իլէ հէյէթը խոարէնին Թաթբիգասընա տաիր մալիւմաթ վէրմիշ տիր։

Մէճլիս հէյէթը խոարէնին Թաթբիգասընը բէտտ խոէրէք, մէմուրիյէթինի տէվամ իթմէյէ տավէթ էյլէմիշ վէ գարիպլէն նէնի ինթիխապ իճրա օլընաճաղընը տա պիլտիրմիշ տիր։

—Մէճլիսը Մէպուսանա Թրապիզօն Թարաֆընտան տավա վէքիլի Շահրիկեան էֆ. մէպուսլուղա նամզէտ Թային օլունմըշ տըր։

—Ախլաթըն Խափավանք քէօյի միւթէպէրանը կէչէն կիւն վալիյէ միւրաճաաթ խոէրէք միւլթէզիմին անվալընէ զարըը չիքեայէթ էյլէմիշլէր տիր։ Պունլար գայմագամա խիթապէն եազըլան էմրնամէյի ալարագ քէօյէ ավտէթլէրինտէ, չէհիրտէն 2 սաաթ մէսաֆէտէ միւլթէզիմին ատամլարը էօնիւնէ չըգարագ պիրինի եարալամըշլար վէ Ցակոբ Մոմճեան նամ քիմսէնին աղզընը աչըպ Թիւֆէնք սըգմըշ վէ Թէլէֆ իթտիքտէն սօնրա, «չիքեայէթ խոլէն ագըլ պու սուրէթլէ ճէզալանտըրըլըր» տէմիշլէր տիր։ Քէօյլիւլէր գօրգըլարընտան հագիգաթը հալի հիւքիւմէթէ պէյան խոէմէյօրլար իմիշ։

—Գալաթա քիլիսէսինտէ եըղըլան Թաշըալըլար տիւն պիր արպէտա չըգար մըշլար տըր քի, կիւճ հալ իլէ Թէսքին խոլմըշ տըր։ Պունլարտան պիրի տէ արգատաշընը պըչագլա եարալամըշ վէ եարալանան խասթախանէյէ կէօթիւրիլմիշ տիր։

Ս. ՓՐԿԻՉ ԽԱՍԹԱԽԱՆԷՍԻ

(Տիւնքի նիւսխէմիզտէն տէվամ)

Խաչիկ Սէմիզեան, Արշաւիր Վէհեան (Արսլանպեկցի), Կարապետ Ցովսէփեան (Կէյվէցի), Մհ.ի Ցարութիւն Խաչիկեան (Նիկոմիդիացի, Տիկին Մհ. Մարիամ Խաչիկեան (Նիկոմիդիացի), Աբրաքս Փափազեան՝ 20ական ղշ., Բարսեղ Բարսեղեան (Սիվրիհիսարցի)՝ 15 ղշ. Ցակոբ Մուրատեան՝ 25, Սարգիս Տատեան՝ (Կեսարացի), Ցարութիւն Գուզուճեան, Ցովհաննէս Ցովհաննէսեան 10ական ղշ., Բարեսէր ոմն՝ 5 ղշ., Գումար՝ 5781 ղշ.։

Սիկորի Թըղթի օգոստոս ամսոյ հասոյթն եղած է 4425 ղշ.։

Ցովհաննէս պէյ Պ. Տատեան ըստ իւր բարի սովորութեան 8020 հօխա յարդ։

Ազն. Տկ. Նուարդ Գ. Կիւլպէնկեան ի Լոնտոն՝ 2 ծրար (10$3^1/_2$ եարտա էլաստիք մուշամպա։ (Շար.)

ՍՈՆ ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ՐՕՄԱ, 23 ակստ.— Ճիւմլէսինին հուգուգընը Թէէմին խոէր եօլտա պիր սուրէթի Թէսվիյէ պուլմագ իւզրէ, Մաքէտօնիատաքի էճնէպի ժանտարմա զապիթանընըն հարաքէթի չիմտիլիք Թէէխիւր օլընմըշ տըր։

ՎԻԷՆՆԱ.— Ավսթրիա-Մաճարիսթան տօնանմասընտա մուհիմ խալահաթ իճրա օլունաճագ տըր. Ումուրը Պահրիյէ իչիւն տախի Ավսթրիա վէ Մաճարիսթան հիւքիւմէթլէրինին հէր իքիսինէ ախտ օլմագ իւզրէ, միւշթէրէք պիր պահրիյէ Նէզարէթի իհտաս օլունաճագ տըր։

ՍՕՖԻԱ.— Բիլօրէյց կազէթասը՝ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին Շարգ չըմէնտոֆէրլէրի գումպանիյասընըն գարարնամէսինէ ահէնդէ հարէքէթ խոմէտիկի սուրէթտէ քէնտիսինէ պագըշ պէօյլէ կէօստէրմէկէ ... սուրէթտէ Թէէմին օլունմագ իւզրէ Պուլկար հիւքիւմէթի միւսամահաքեար տավրանմըշ տըր։ Թիւրքիյա հիւքիւմէթի Շարգ չըմէնտոֆէրլէրինին Պուլկարիսթանա աիտ գըսմընը Պուլկար հիւքիւմէթինէ Թէսլիմ իթմէքլէ պուլկար հիւքիւմէթինին Թէպղիաթ իչիւն մէտարը պահս օլաճագ պիր պունտ պուլունմատըղը Թէպէյյուն իթմէքտէ տիր։ Պու սէպէպլէ չըմէնտոֆէրլէրին իտարէսինէ գոմպանիայա ավտէթ էտէճէք վէ ստամ պալըգլար քէֆալէթին Թանզիմ իթմէյէ պագըլաճագ տըր։

ԲԱՐԻԶ.—Մ. Իզվոլսքինին նէրինէ Մ. Վիթէնին կէչէճէկի խապէրի գաթիյէն Թէքզիպ օլունմագտա տըր։

ԲԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ

ԲԱՐԻԶ, 23 ակստ.— Պօրսա՝ Պուլկարիսթանըն Շարգ չըմէնտոֆէրլէրինէ գարշը իթթիխազ իթտիքի հարաքէթէ տաիր օլան խապէրլէրին Թէէսիրի ալթընտա քիւշատ օլունմըշ տըր։ Իւնիֆիյէ 93.15տէ աչըլմըշ, վէ 93տէ գաբանմըշ տըր։ Ֆրանսըզ բանթը 10 սանթիմ ղայպ իթմիշ, վէ էճնէպի ֆօնտօլարը տախի ումումի կէվշէքլիքտէն միւթէէսսիր պուլունմըշ տըր։

ԹԷԲԷԼ-ՊԱՇԸ

ԵԱԶԼԸԳ ՊԻԼԷՏԻՅԷ ԹԻԱԹՐՕՍԸ

«ԼԱ ՖԻՅԸ ՏԸ ՄԱՏԱՄ ԱՆԳՕ»

Միւքէմմէլ պիր լուպիյամ վէ մէհարէթլէ հասըլամ նօգթաի նազարըյլա պէօյիւք պիր մուվաֆֆագըյէթ։

Ֆրանսըզ մէշահիրի էրպապը մուսիգիսինտէն Լըգոգըն «Լա ֆիյը տը մատամ Անկօ» նամ բիէսի տիւն կէճէ Թահսին վէ Թագտիր օլունաճագ պիր սուրէթտէ մէվգէի Թէմաշայա վազ խոլունտը։ Պու օբէրէթին նաղմէլէրինի համթա պէօյիւք վալիտէլէրիմիզ պիլէ էզպէրլէմիշլէր տիր, հալպու քի օյունըն մէվգէի սահնէյէ վազը տէվրը սապըգտա մէմնու օլտուղընտան, տիւն ագշամ, պիրինճի տէֆա իճրա օլունտը վէ բէք չօգ գալապալըգ հազըր պուլունտը։

Մէվզուը չու տըր։ Վագաա Ֆրանսատա՝ պէօյիւք իհթիլալտան սօնրա ճէրէյան խոլըյօր։ Մատամ Անկօնուն քէրիմէսի Գլէրէթ, էֆքեարը Թէբագգըյա մուխալիֆ չարգըլարը իչիւն չօգ տէֆա Թէվգիֆ խոլիւէն չարգը չազըրան (չանսօնիէ) Անժ Բիթոււ սէվէր։ Հալպու քի քէնտիսի պէյէնէն էյխասը մէճհուլ իթմէք իչիւն, Թագտիմ էն եաբան Բոմբոնէ իլէն Թէէհհուլ իթմէյէ գարար վէրիր իսէ տէ՝ պէօյիւք պիր արթիստ մատմազէլ Լանժըն սայէսինտէ վէ պու արթիստ Թարաֆընտան սէվիլմիշ վէ հիմայէ խոլմէսինտէն նէնի հապսատան չըգմըշ օլան Անժ Բիթուու խուսութէ կէլիր վէ Գլէրէթ սէրպէսթ գալմագ իւզրէ մէճհուլ պիր չարգը չաղըրըր վէ Թէվգիֆ օլունըր։ Մատմազէլ Լանժըն պիր սէվկիւլիւսի զաթէն վար տըր վէ պու տախի նուֆուզլը Լարիվօտիէր տիր։ Գլէրէթ կիտուպ Լանժը պուլուր վէ քէնտի էսկի պիր տօսթը օլտուղընը կէօրիւր. Լանժըն տավէթի իւզրինէ գալըպ իլէ սէվտիկի Բիթոււ կէլիր՝ վէ Լարիվօտիէր իսթթէ կէլտիկինտէն Լանժ տէր քի Բիթուու՝ պիր իթթիֆագը խաֆիէ իւզէրինէ խաստ ապտ, վէ Գլէրէթ իսէ անըն մաչուգասը տըր։ Օ սըրատա քէրուգէր Բոմբոնէի օրթատան գալտըրմագ իչիւն, սաչմա պիր սէպէպտէն տոլայը անը հապսա աթտըրըր։

Հալպու քի վուգու պուլան պիր պալօտա Գլէրէթ՝ Լանժըն Բիթուույու սէվտիկինի ֆարգ խոէր. Լանժ իսէ Գլէրէթին Բիթուույու սէվմէսինտէն հէր իքիսի ինթիգամ ալմագա գարար վէրիրլէր։ Բոմբոնէլ հապստան գաչըպ Գալիբսօնըն պալօսը նամ պիր Թէնէզզիւհ մահալլինէ հէլիր. Լառիվօտիէր տէ օրատա տըր։ Գլէրէթ տախի վասըլ օլուր վէ սախթէ տավէթնամէ իլէ մատմազէլ Լանժ իլէ Բիթուույը տախի կէթիրիր։ Հիքեայէնին հալլի պուրատա տըր։ Լառիվօտիէր Բիթուույը սէվտիկի իչիւն Լանժը Թէրք խոէր, վէ Գլէրէթ Բիթուուտան վազ կէչիպ, քէնտի տօսթը արթիստ իլէ աթլըլըղընտան սօնրա, անընլա պարըշըր վէ տիւնեատա էն մէսուտ աասըլ հալէ Թէհավվիւլ խոէրլէր։

Պու օբէրէթ ֆէվգէլատէ մէհարէթլէ իճրա օլունտը վէ պազը ֆասըլլարը Թէքրար խոլտը։ Մատամ Բոնտօզ ղայէթ ճազիպ պիր Լանժ վէ Մատ. Արմէլինի իսէ միւքէմմէլ պիր Գլէրէթ, իքի-սինին տէ կիւզէլ սէսլէրի Թագտիր օլունտու։ Մատամ Բօզէ-Լըբրէնա իսէ հէր տավըմ օլտուղու կիպի մագհարը Թահսին օլտու։ ՏԻՐԱՆ ԱՐՄԱՎՐԵՑԻ

Բէնճշէնպիհ, 11 ակստ. 1908

Պու ագշամ, ալաֆր. սաաթ 9տա «Լէ Մուսգէթէր օ Գուվան» իճրա օլունաճագ տըր. Կէլէնա, Բօնտօզ մատամլար վէ Մ. Հիւմա, Մօնգլէր վէ Ֆրանսէզ էն մուհիմ րօլլարը իճրա խոէճէքլէր տիր։

Եաըըն ճումաա ագշամը «Լաքմէ»

ԻՍԱՐԼԻ ՄԱԽՍՈՒՍԸ

Շէրէֆըէսան վաբօրը հիսսա-վ մէնսուպ միւլազըմ էվվէլ Մէհմէտ էֆ.նին 310 սէնէսի զամմը մաաշընա մախսուս մաաշ տէֆթէրի գազաճն զայ օլմըշ, վէ մէզքիւր տէֆթէրին եէտըը սախէէ կէչմէսի մէհնուզ պուլունմըշ օլտըղընտան, հէր քիմին էլէտինտէ իսէ պիր այտա գատար խոարէի մուհասէպէսինէ Թէսլիմ իթմէսի, վէ անտէն սօնրա զուհուրինտէ միւթէպէր Թութուլմայաճաղը իլան օլունուր։

10 իւլուլ 324

ԻԼԱՆ

Շէհրը հալը բումինին 12նճի ճումաա կիւնիւ սաաթ 4տէ պիւթիւն տօղրամաճը վէ իշճիլէրինին Թէէմինը մէնֆաաթը զըմնընտա Թէչքիլի Թասավվուր օլնան իթթիհատըն միւզաքէրէսի իչիւն Զէմպէրլի Թաշտա Թավուգ բազարընտա սօգագ իչէրիսինտէ Ապտուլլահ չավուշըն գրաաթխանէսինէ կէլմէլէրի լիւզումը իլան օլունուր։ 2—1

ՄԱԼԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Այտըն վիլայէթինտէ Մէրմէրիս Գուչ Ատասը գազալարընըն սալը հալ զէյթուն աղարը իյրատըն 15 ինէ վէ Գուլէ գազասընըն 21ինէ վէ Զէյմէ, Մաղնիսա, Պօտրում, Մէքրի գազալարընըն 30րնա վէ Սիվրիհիսար գազասընըն Թըշ.էվվէլին 1 ինէ վէ Գարաբունար գազասընըն 5ինէ վէ Քէօյճէյէզ Սուլմա գազալարընըն 10 րնա վէ Ագ-Հիսար գազասընըն 12 սինէ վէ Նիֆ Գարա-Աղաճ գազալարընըն 15 ինէ վէ Թիրէ Մէնէմէն Ֆօչաթին Այտըն Նազիլլի Սէօքէ Պօզտօղան Գաբաճասու Զինէ գազալարընըն 20 սինէ վէ Սէրայքէօյ Պօլատլը գազալարընըն 23 ինէ վէ Իզմիր Ուրլա Պայէնտըր Էօտէմիշ Գասապա Ալաշէհր Մուղլա Միլաս գազալարընըն 31 ինէ վէ Քէրտուս գազասընըն Թըշրինիսանինին 10 րնա վէ Պէրկամա գազասընըն 11ինէ գատար միւտտէթլէր իլէ միւզայէտէյէ չըգարըլարագ նիզամէն մուայէնը միւտտէթ զարֆընտա իհալէի գաթիյէլէրինին իճրասը մուգարրէր պուլունմըշ օլմասըլա Թալիպ օլանլարըն մահալլէրինէ վէ խաստ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ վաբիտաթ մուհասէպէսինէ միւրաճաաթ օլունմասը իլան օլունըր։

Ֆի 10 էյլուլ 324

Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի պինաի ճէտիտի ինշաաթ գոմիսիօնընտան

Տէմիր չաթը իչիւն բէնկլի վէ պուգալը ճամլար, ճամէքեան իչիւն Թէլ տէմիրի, պինանըն եան Թարաֆլարընա վազ օլունաճագ տէմիր բարմագլըգ, պօտուրում գաբուլարը վէ վէզնէնին տէմիր գանատլարը, ճամլը չէրիֆ գուշպէսինին սիման արմա ուսուլի իլէ իմալի, ճամլը չէրիֆ ճամէքեանընըն էթրաֆ գօրնիշլէրինին աչըլտան իմալի։

Էվվէլճէ մէվգըի միւնագասայա վազ օլունտըղը իլան խոլէն տէմիր չաթը իչիւն միւգաթէլէ ճամլար միւնագասասը չէհրը հալը Րումինին 15ինճի բազար էրթէսի կիւնի իհալէի էվվէլիյէ վէ 17նճի չարշէնպէհ կիւնի իհալէի գաթիյէ իճրա գըլընաճաղընտան պէրվէճճը պաճէա տիւկէր պէշ գալէմ իմալաթ տախի պու քէրրէ մէվգըի միւնագասայա գօնըլտըղընտան, Թալիպ օլանլարըն՝ հէր կիւն գոմիսիօնը մախսուսա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

10 իւլուլ 324

ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Գիշերօթիկ և ցերեկայ, 12 տարուան կատարեալ ընթացքով 3 տարի մանկապարտէզ (երկսեռ), տարրական դասընթացք (երկսեռ), միջին դասընթացք (միայն աղջկանց), բարձրագոյն և երկրորդական հինգ տարուան ընթացքով (միայն աղջկանց)։

Բազմաթիւ Պոլսեցի և գաւառացի ազգասէր ծնողաց առաջարկին վրայ, Սկիւտար-Իճատիյէի կեդրոնին մէջ Ահարոն էֆ. Պաղտասարեանի նորակառոյց օդասուն և բարձրադիր ընդարձակ շէնքը գնեցինք, հոն հաստատուեցանք և բացինք մեր աղջկանց Բարձրագոյն-Երկրորդական վարժարանը, ուր ազգային և ընտանեկան ընտիր դաստիարակութիւն մը պիտի տրուի, ձեռնհաս և պարկեշտ Հայ և օտարազգի ծանօթ ուսուցչաց ձեռամբ։ Բայց կրօնական և բարոյական ուսուցումէ և մայրենի լեզուէ, խնամով պիտի աւանդուին Թուրքերէն, Ֆրանսերէն և Անգլիերէն լեզուներն բոլորովին նոր և մանկավարժական դրութեամբ, ինչպէս նաեւ ուսողական բնագիտական և բնապատմական, աշխարհագրական և պատմական ճիւղերն, գեղարուեստական, ձեռարուեստի դասերն ձայնական և գործիական երաժշտութիւնն բաղձացուած եղանակաւ։

Վարժարանը կը բացուի Սեպտ. 1ին դասախօսութիւնները կը սկսին նոյն ամսոյ 8ին Բշ. օր։

Կը հրաւիրուին պատ. ծնողք և պաշտպանք մինչեւ 1 Սեպտ. դիմել արձանագրութեան համար Տնօրէնութեանս, որ ամէն օր մինչեւ կէսօր կը գտնուի իր բնակարանը, Սկիւտար - Իճատիյէ, Գայաճըքլը օղլու փողոց, թիւ 13։ Պայմանք դիւրամատչելի։ Հին գաշակերտով դասարանները պիտի բացուին։ Չափահաս օրիորդներ մասնաւոր ճիւղերու կրնան հետեւիլ։

Հիմնադիր-Տնօրէն
ՊԵՏՐՈՍ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
10—6

ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ

ՏԷՖՍԱԱՏԷՖ

ԹԻՃԱՐԷԹ ԲԻԱՑԱՍԸ

ՊՈՒՂՏԱՑ			Բարա
Պիրինճի	պէյազ օգգասը	51	-
Իքինճի	» »	48	-49
Մախլութ	»	48	-
Զավտարըը	»	46	-47
Սէրթ պիրինճի	»	49	-50
» օրթա	»	48	-
Մախլութ սէրթ	»	47	-

Պու կիւն 1 վակօն Անատօլը վէ 3 վակօն Րումէլի պուղտայը վիւրուտ իթմիշ տիր։

ՈՒՆ	Ղրշ.
Եէրլի գըրմա Ա. չուվալ	100-
» » Բ. »	98-

ՔԷՔԷՔ

Օգգասը 21 - բարա։

ԱՐՊԱ

Տանիւլ	քիլէսի	$15^1/_2$-$16^1/_2$
Րումէլի վէ Մէրսին		15 -$15^1/_2$
Մըսըր Ալէքսանտրիա իչիւն պուրատա վաբօրա Թէսլիմ բարա		$37^1/_2$-38
Եէրլի սարֆիյաթը իչիւն »		38 -

ԲԱՄՊՈՒԳ ԲԻԱՑԱՍԸ

Լիվրբուլ 20 ակստ.

Ցուլիս օգոստ.	4.64
Հոկտ. Նոյեմ.	4.60

ՊՈՒՂՏԱՑ ԲԻԱՑԱՍԸ

18 ակստ.

Նիւ-Եօրգ հազըր	101.3.4
» յուլիս իչիւն	105.3.4
» փետր. »	103.3.4
» ակստ. »	102.1.2
Լիվրբուլ հազըր	
» սեպ. »	7.4.3.4
» յուլիս »	7.5.7.8
Զիգակօ հազըր	
» ակստ. »	95.
» յուլիս »	9.5.12

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԸ

Լօնտրա 22 ակստ.

Ինկլիզ էսհամը Իսկ, լիր.	085.63
Օսմ. էսհամը Իւնիֆիէ	92.75
» » » գարանտը	92.75
Օսմանլը Պանգասը	19.
Րուս 4%	87.
Պուլկար իսթիգրազը	102.
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25.27

Բարիզ 22 ակստ.

Գօնսօլիտէ Իւնիֆիյէ աչըլըշ	93.65
» » գաբանըշ	93.50
Ֆրանսըզ էսհ. 3 ֆր.	095.97
Րումէլի չըմէնտոֆէրի	175.25
Օսմանլը բէժիսի էսհամը	423.
» Պանգասը	7.6.
Րուս [illegible] 1906	100.15
Գրէտի Լիօնէ	1223.
Իթալիա էսհամը	104.15
Սբանեօլ	96.57
Թրանսվաալ	67.50
Գամպիօ իւչ այ վատէ	25.15

Վիէննա 22 ակստ.

Լօնտրա իւզէրինէ Գամպիօ	239.30
Րումէլի չըմէնտոֆէրի ֆր.	185.
Օսմ. Բէժի ազիօնը ֆր.	.

Պէրլին 22 ակստ.

Րում. չըմէնտոֆէր (մարք)	146.[illegible]
Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	20.31

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Իւնիֆիյէ տիւն ագշ. գաբ.	100.3[illegible]
» » էն եիւքսէք	101.$24^1/_2$
» » էն աչաղը	100.31
Պու սապահ աչըլըշ	101.$05^1/_2$
Րում. չըմ. ագշամ. գաբանըշ	171.$^1/_2$
» » էն եիւքսէք	173.
» » էն աչաղը	171.$^1/_2$
» » աչըլըշ	172.$^3/_8$
Րէժի ազիօնը Լ. Օս.	18.5[illegible]
Նէճիպ Քէօֆտէ Թրամվայ չիրքէթի հիսսէ սէնէտաթը Լ. Օ.	2

ՊԱՆԳԱ ԱԶԻՕՆԼԱՐԸ

Թրամվայ	07.80
Ժուրնալ	3.75
Օսբիգասիօն Թրամվայ	474.
Ասիւրանս Օթօման	4.
Լօրիօմ	57.
Պանք Նասիօնալ տը Կրէտ	415.
Թրանսվաալ	064.50
Զաթրէթ	21.
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիբսիէն Ա.	285.
» » » Բ.	248.50
Րըխթըմ Թահվիլաթը ք.ք.	431.
Պալեա	460.
Գարասու	039.
» Օրտիներ	035.
Անատօլու չըմ. ազիօնը	14.75
Շիր. Խայրիյէ հիսսէ. Լ.Օ.	39.
« « Համփտիյէ	3.07

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ՖԻԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղշ.տան	Ղշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107.18
Մէթալիք	101.10
Ինկլիզ լիրասը	109.27
Ֆրանսըզ լիրասը	87.10
Բոլ	091.
Գրիմից ալթունը	50.
Գարպօն գայմէսի	8.70
Լօնտրա չէք	109.35
Բարիզ չէք	22.80

ՄԷՍՈՒԼ ԿԱԶԷԹԱ
ՑԱԿՈԲ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Մատամ Տըվօ վէ Շաֆնէրին Թահթը խարէճինտէ

ՖՐԱՆՍԸԶ ԳԸԶԼԱՐ ՄԷՔԹԷՊԻ

Պէյ'ղլըտ-նտա Նէճմէհ -ծ-ղը--ծ Նօ.

Մէքթէպը մէզքիւր Թէտրիսաթընա 1908 սէնէսի. 8/26սան իթիպարէն պաշլանըլաճագ տըր։

Գայէտ օլընմագ վէ մալիւմաթ ալմագ խահիշնէր բազար էրթէսի վէ բէնշէնպէհ կիւնլէրի մէքթէպ խարէճինէ միւրաճաաթ իթմէլի։

ՏԷՖԹԷՐԸ ԽԱԳԱՆԻ

Իւսկիւտար ճիվարընտա Բաղարպաշը մահալլէսինտէ Միրօղլու սօգաղընտա 34 նումէրօ իլէ մուրագգամ օլուպ ,ալըֆ միւլք պիր գըթ'ա արսանըն նըսֆ հիսսէսի համամճը Կարապետ էօհտէսինտէ օլտուղը հալտէ մուզաստէմճէ պա սէնէտը բէսմի օն իւչ ատէտ լիրայի Օսմանի տէյնի մուգապիլինտէ վէֆաէն տէվրիյէ իլէ էօհտէսինտէ պուլունան մալիւմ էլհուսուս վէ էլմիւշթէմիլաթ մէզքիւր նըսֆ հիսսէնին միւտտէթի մուայէնէնին միւրուր էյլէտիկի հալտէ, թէսվիյէի տէյնի օլընմասընտան նաշի վէքիլի տէվրի Վիչէն էֆ. Թարաֆընտան վուգու պուլան խիթտա իւզէրինէ, ուսուլ վէ նիզամը մուճիպինճէ թարիխը իլանտան իթիպարէն 45 կիւն միւտուրլինտէ իհալէի էվվէլիյէսի վէ անտէն սօնրա 15 կիւն զարֆընտա 100տէ 5 զամմ զապուլ խտիլէրէք, խիթամը միտատիթտէ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլընմագ իւզրէ 61 կիւն միւտտէթլէ մէվգըա միւզայէտէյէ գօնըլտուղընտան, թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ խահիշնէրինին մէզքիւր նըսֆ արսանըն գըյմէթը մուխամմինէ վէ Թախմինիյէսի օլան 3500 ղըրշ.ըն 100տէ 10ը նիսպէթինտէ բէյ ագչէլէրինի միւսթասհըպէն Տէֆթէրը Խագանի նէզարէթը ճէլիլէսի սէնէտաթ խարէճի ումումիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։ 3—3

4 իյլուլ 324

Խազինէի Խասսաի Շահանէ

Խազինէի Խասսաի Շահանէ իչիւն պիր սէնէի քամիլէ զարֆընտա միւպայէա օլունաճագ թաշ վէ գում իլէ նագլիյէսի Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, իյլուլըն 6նճը ճումա էրթէսի կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէսի վէ 10նճը չարշէնպէհ կիւնիւ սաաթ 10ա գատար 100տէ իւչ թէնզիլի պիլըգապալու էվվէլը մէզքիւրատէ իհալէի գաթիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան, չէրաիթը միւթէֆէրրիայը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ խահիշնէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն հէյվմը մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ 10ա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիէլէյհայա կէլմէլէրի։ 3—3

8 իյլուլ 324

***

Խազինէի Խասսաի Շահանէճէ պիր սէնէի քամիլէ զարֆընտա միւպայէա օլունաճագ արբա վէ եուլաֆ Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ, մահր հալը րումինին 11նճի բէնշէնպէհ կիւնիւ իհալէի էվվէլիյէսի իճրա գըլընաճաղընտան, չէրաիթը միւթէֆէրրիայը անլամագ վէ միւնագասայա տախիլ օլմագ խահիշնէրին 100տէ 10 նիսպէթինտէ թէէմինաթ ագչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէի միւսթասհըպէն հէյվմ մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ 10ա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի։ 3—3

8 իյլուլ 324

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՒՄԱՅՈՒՆ

Պէտէլլէրինին նըսֆը լիրա 100 ղշ.տան նագտէն վէ նըսֆը տիկէրի էվգաֆը Հիւմայունա մախսուս սուրէթ վէ սէրկի իլէ իյֆա օլունմագ իւզրէ զիյրտէ մուհաբբէր մահլուլաթըն պէրմուճիպը նիզամ տէօրթ հաֆթա իլանընտան 324 սէնէսի իյլուլըն 1նճի կիւնիւնտէն իյլուլըն 8նճի բազար էրթէսի սաաթ 10ա գատար 3նճի հաֆթա իլանընտա միւզայէտէլէրի իճրա գըլընաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն վէ տահա զիյատէ մալիւմաթ ալմագ խահիշնէրին գըյմէթը մուխամմինէնին էօշրիւնէ միւսավի թէէմին ագչէլէրիյէ պէրապէր Էվգաֆը Հիւմայուն Մահլուլաթ խարէճինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Գըյմէթը
մուխամմինէսի

..2700ղ.— Զագմագճըլարտա Տաչէ Խաթուն մահալլէսինտէ Վալիտէ Խանը օրթա գաթը թահթանիսինտէ 41 նումէրօլու թահթընտա մաթպախը միւշթէմիլ մուզաստէմա պիր պապ օտա կէտիկի օլուպ, էլէէվմ մուհտէս իւչ պապ օտանըն թէմամը. Րիզա։

..6500ղ.—Մահմուտ բաշա մահալլէսինտէ Պէզճիլէր սօգաղընտա 29, 31, 33 վէ Եէչիլ Տիրէք սօգաղընտա 2, 4, 6, 8 նումէրօլը 8 պապ տէքնաքըն միւլքլէրինին վէ մէզքիւր Պէզճիլէր սօգաղընտա 27 նումէրօլը 27 օտայը հավի Թահթա խան տէնմէքլէ մաարուֆ պիր պապ խանըն նըսֆ հիսսէսի.Մուսթաֆա։

..30000.— Միրկէօն գարիյէ վէ ճատտէսինտէ 38 նումէրօլու 18 օտայը վէ միւշթէմիլաթը մալիւմէյի հավի սահիլխանէնին թէմամը. Հաճի Ահմէտ։

..10000.— Գասըմ Բաշատա Հաճի Շապան մահալլէսինտէ Ուզուն եօլ Տէրէ պօյը ճատտէսինտէ 533, 235 նումէրօլը իքի պապ տուքքեանըն միւլքիյէ անճագ 235 նումէրօլու տուքքեան տէբունինտէ միւսթէզարր պագգալ կէտիկինին թէմամլարը՝ Էօրիւճիւ Հիւսէյին։

..2500.— Պէտէլը միւզայէտէսի 2 պին.—Գանտիլլի գարիյէսինտէ Քիլիսէ սօգաղընտա 10 նումէրօլը տէբունինտէ պիր գույույը հավի 600 զըրա պիր գըթ'ա մէնզիլ արսասընըն տէօրթ հիսսէ իթիպարըյլա իքի հիսսէսի։

..8010.—Եէնի Պաղչէտէ Արբա Էմինի մահալլէսինտէ Քէօբրիւ Պաշը ճատտէսինտէ 12 նումէրօլը քեարկիր 1 պապ էթմէքճի ֆըրունըն 120 սէհմ իթիպարըյլա 48 սէհմ թամ վէ 1 սէհմին բուպ հիսսէսի. Րիզա։

..000.—Իւսկիւտարտա Էվլիյա Խօճա մահալլէ վէ ճատտէսինտէ 15 նումէրօլը տէբունինտէ 1 գույույը հավի 1 գըթ'ա արսանըն թէմամը. Րահմի։

..1525.— Շէհր Էմինինտէ Էրիքլի մահալլէսինտէ Թօբգաբու ճատտէսինտէ միւքէրրէր 126 նումէրօլը 2 օտայը հավի ախչապ պիր պապ մէնզիլին բուպ հիսսէսի. Օսման։

..3000.—Գալաթատա Արապ Ճամիի Շէրիֆի մահալլէսինտէ Մինա սօգաղընտա 21 նումէրօլը 4 օտայը հավի ախչապ 1 պապ մէնզիլին նըսֆ հիսսէսի. Հաճի Էսհէմ։

..9000.—Գալաթատա Արապ Ճամիի Շէրիֆի մահալլէսինտէ Մահմուտիյէ ճատտէսինտէ 105 նումէրօլը չէհրի 120 ղշ. քիրասը ֆէվգինտէ 1 օտայը հավի քեարկիր 1 պապ տուքքեանըն նըսֆ հիսսէսի. Շիւքրի։

..7500.—Տավուտ Բաշա մահալլէսինտէ Համալլար խանը սօգաղընտա 4, 6, 8, 10, 12, 14, 3 նումէրօլը իլէ մուրագգամ Համալլար Խանը տէնմէքլէ մաարուֆ 1 պապ Խանըն վէ միւշթէմիլաթընտան պուլունան 1 պապ գահվէխանէ վէ 3 պապ տուքքեանըն վէ մուզաստէմա արապալըգ ախըր էլէէվմ արսասընըն 8 հիսսէ իթիպարըյլա 1 հիսսէսի. Ահմէտ։

ՀԱՐԲԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

	Գօմանօվա մէվգըի էրզագը բարա	Բիւրղէրին մէվգըի էրզագը բարա	Իբէք մէվգըր էրզագը բարա	Միթրովիչա մէվգըի էրզագը բարա
Ֆապրիգա տագիգի	62	80	61	
Նան	48	62		
Կիւչթը ղէմ	115	140	114	95
Կիւչթը պագր	78	125	93	75
Կիւչթը գուզի	98	125	95	85
Եէրլի բիրինճի	79	105	79	
Ինկիլիզ բիրինճի	54.50	95	78	
Սատէ	375	380	376	398
Թուզ	23.75	32	9	29
Սօղան	31.50	38	2[illegible]	
Ֆասուլեա	38	52	40	34
Շաիր	28	48	37	29.50
Սաման	15	16	11	
Շէքէր	69	109	84	
Կազ	42.50	70	57	
Իւզիւմ	80	78	81	
Էրիք	56	40		
Նօհուտ	50	70		
Բաթաթէս	21	10	13	14
Դալէֆ	19.50	30	35	24
Հըրթա	44	70	32	
Սապուն	130	150	84	
Սիրքէ	32	40	18	
Պիրինճ	170	240	142	
Խաթապ	2.65	2	2.25	1.60
Քէօմիւր	14.50	12	6	7
Զէյթին եաղը	237	240	222	
Զէյթին	123	100	89	
Սարըմսաք	190	150	184	
Կիրաճ	24	26	22	
Բէյնիր		120	162	
Մագարնա		80		
Րէչէլ		120		
Սար տէյիրմէն տագիգի			95	
Ֆապրիգաի սանի տագիգի			50	
Տէյիրմէնի սանի տագիգի			48	

Պալէատէ կէօսթէրիլէն մէվզըլարտաքի սաաքիրի Շահանէնին մահալլինճէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան էրզագ վէ սաիրէ հիզալարընտա կէօսթէրիլէն ֆիաթլարըյլա թալիպի էօհտէսինտէ տիր: Տէրսաատէթտէ թէնզիլի ֆիաթլա թալիպ օլանլարըն Հարպիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի լէվազըմաթը ումումիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։ 9 իյլուլ սէնէ 324

ԱԹԻՆԱ ՊԱՆԳԱՍԸ

Թէմամէն թէսվիյէ օլունմուշ սէրմայէ իլէ իհթիյաթ ագչէսի

50.000.000 ՏՐԱԽՄԻ

ՄԷՐՔԷԶԸ ԽՍԱՐԷՍԻ ԱԹԻՆԱՏԱ

ՇՈՒՊԷԼԷՐ

Տէրսաատէթ —Գալաթա վէ Սթամպօլ շիւպէլէրի իլէ պէրապէր— Լօնտրա, Իսքէնտէրիյէ, Գահիրէ, Սէլանիք, Իզմիր, Բիրէ, Բաթրաս, Վօլօ, Սիրա, Գալամաթա, Համեա, Գանտիա։

Աթինա Պանգասը հէր նէվի պանգա մուամէլաթընը տէրէօհտէ էյլէր, էմթաա, էահուտ վէ թահվիլաթ իւզէրինէ ավանս, կէրէք Մէմալիքը Շահանէ վէ կէրէքսէ Եվրօբա իւզէրինէ օլան չէքլէրին ազնթօսը, հիսաապը ճարի քիւշատը, չէք վէ գըէտի մէքթուպլարը էմիսիօնը, Թուրքիա վէ Եվրօբանըն պաշլըճա շէհիրլէրինէ թէէտիյէ զըմնընտա թէլէկրաֆլա էմիրլէր կէօնտէրիլմէսի։

Էսհամ պօրսասը.—Կէրէք բիւսթամըլ վէ կէրէքսէ էճնէպի բիւսթալար իւզէրինէ միւշթէրիլէրիմիզ իչիւն էն զիյատէ մէնֆաաթպախշ շարթլարլա Պօրսա էմիրլէրինին իճրասը։

Տէբօ խտիմէք իւզրէ ղայէթ ճիւզի պիր պէտէլ մուգապիլինտէ պիւյիւք կիւչիւք հէր նէվի գըյմէթլի էշյա գապուլ իթտիրիլիր կիպի, հէր նէվի գուբօնլարը ազնթօ վէ եա թահսիլ էյլէր։

Աթինա Պանգասը՝ գաչալարընտա պուլընան տօլապլարընը միւսաֆիր չարթլարլա էճարէյէ վէրիր։

ՏԷԲՕԼԱՐ

Աթինա Պանգասը՝ հէր նէվի ագչէ իլէ օլան տէբօլարը աթիտէքի ֆաիզլէրլէ գապուլ էյլէր.

Համիլինէ (ավիւ) տէբօլար իչիւն		3%
6 այլըգ	»	$3^1/_2$%
1 սէնէլիք	»	4%
2 սէնէլիք վէ տահա զիյատէ իչիւն		5%

Տէբօլար հանկը ՚էվ ագչէ իլէ վագը օլուրսա օ ագչէ չէքլինտէ օլարագ խատէ խտիլիր: Ֆաիզլէր՝ հէր սէնէնին յունվար 2սի իլէ յուլիս 1ի թարիխլէրինտէ թէէտիյէ օլունըր։

4% ֆաիզլի խուսուսի գումպարալար.— Աթինա պանգասը ուֆագ սէրմայէտարանըն խպարէթ միւշթէրիլէրինէ տէ հէր կէօնա սուհուլէթի վէրմէք արզուսընտա օլմաղլա, խուսուսի տէբօ գումպարալար ինտաս իթմիշ օլուպ, պունլարլա ազամի օլարագ 100 (եիւզ) լիրայա գատար տէբօ խտէպիլիրլէր։

Պու գարնէլէր 4% նիսպէթինտէ ֆաիզ կէթիրմէքտէ օլուպ, պու պապտէքի թէէտիյաթ ասղարի օլարագ 25 ղշ.տան (ալթուն ագչէ) պաշլայաճագ տըր։

ԽՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

Իչպու 1324 սէնէսի չէհրը մայիսին 1ինճի կիւնիւնտէն իթիպարէն իչարը ախիրէ տէկին, Անատօլու Օսմանլը տէմիր եօլը գաթարլարընա թէսատիւֆ իթմէք իւզրէ Մալթէփէ իլէ Ատալար պէյնինտէ ամէտչիւտ խտէճէք սէֆահիլը միւթէճավիրէ վաբօրլարընըն վագթ ու հարաքեթլէրի։

Սա-ը-ք Խէնէ ծ-ք -յ-րէ.ւ- -էէ

Սր.	Տգ.	Իսկէլէլէրին էսամիսի
* 9	47	Հէյպ.էն Պ. Ատա Մալթ.
** 10	16	» » »
11	23	Պ. Ատատան Մալթէբէ
12	28	Պ. Ատատան Մալթէբէ
2		Հէյ.էն Մալթ. պիլաթէս.
2	55	Պ. Ատատան Մալթէբէ
4	30	Հէյ.էն Պ. Ատա Մալթէբէ
5	50	Պ. Ատատան Մալթէբէ
8	24	Հէյ.էն Պ. Ատա Մալթէբէ
11	5	Պ. Ատատան Մալթէբէ
12	15	Հէյ.էն Պ. Ատա Մալթէբէ
10	56	Մալթ.էն Պ.Ատա պիլաթէս
12	02	» »
1	25	» » Հէյպէլի
2	25	» »
3	33	» » Հէյպէլի
5	18	» »
6	33	» » Հէյպէլի
10	19	» »
11	30	» » Հէյպէլի
1	45	» » »

(*) Իչպու սէֆէր մայիսին 19ընճը կիւնիւնտէն իթիպարէն 18 յուլիս թարիխինէ գատար տէվամ էյլէյէճէք տիր։

(*) Իչպու սէֆէր մայիսին 18ինճի կիւնիւնէ գատար տէվամ խտուպ խինէ 19 յունիս թարիխինտէն իճրայի սէֆէր խտէճէք տիր։

ՎԻԷՆԸՐ ՊԱՆԳ ՖԷՐԱՅՆ

Սէրմայէ 130,000,000 գուրօն (քեամիլէն թէէտիյէ օլունմըշ)
Իհթիյաթ ագչէսի 38,000,000 գուրօն։

1869 սէնէսինտէ թէէսիս օլունըպ, մէրքէզը խտարէսի Վիէննատա պուլունմագտա վէ միւհագաթը էյալէթտէ 12 խտարէխանէսի պուլընմագտա տըր։

ՇԻՒՊԷԼԷՐ.—Բրաուն, Կրաց, Պրին, Չիլլ, Պուտա-Բէշթա, Լէմպէրկ, Սէրնօվիչ, Գլակէնֆուրթ, Պիլից-Պիալէն Գարլսպատ, Բիլսէն, Բրօշնից, Օլա-Բօլթէն, Թէպլից, Վիլլախ վէ Վիէնէր Նէօշթատ։

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ՇԻՒՊԷՍԻ

Գալաթատա խտարէխանէսի՝ Գարաքէօյ խանընտա Աւսթրիա բօսթախանէսի իւզէրինտէ,

Սթամպօլ խտարէխանէսի՝ Էլքեաթիպ խան Քիւչիւք Աշիր Էֆ. սօգաղընտա։

Վիէնըր Պանգ Ֆէրայն՝ պանգայա միւթէալլիգ քեաֆֆէի ումուրլա մէշղուլ օլուր, էզճիւմլէ գօնթ գուրանթ աչար, թահվիլաթը հըֆզ վէ տէբօ խտէր, գըյմէթլի թահվիլաթ րէհն պըրագմագ մուգապիլինտէ գօնթ գուրան իլէ ավանս վէրիր. չէք իհրաճ, հէվալէ իթտա վէ թէլէկրաֆլա թէէտիյաթ իճրա խտէր, պերսայա միւթէալլիգ մուամէլաթ Տէրսաատէթ վէ պիլումում մէմալիքը էճնէպիյէ բիւսթալարընտա թահվիլաթ ալըր սաթար, գուբօն վէ թահվիլաթ գուբօնլարը ազնթօ վէ թահսիլ խտէր, ումում բիւսթալար ալըր վէ սաթար. Էտրէ

Նուհոպրէք վէ վալէսի պօնօլար ալըր։

ՄՈՒԱՄԷԼԱԹ ԶԷՄԱՆԸ

Հէր կիւն էօյլէտէն էվվէլ սաաթ 9½ տան էօյլէտէն սօնրա սաաթ 4է գատար։

Ճումա կիւնլէրի 9½ տան 1է գատար։

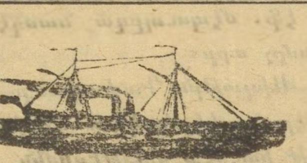

C F R

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՎԱԲՕՐ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷՅԷ ՀԱՐԷՔԷԹ		Էօյլէտէն էվվէլ Ալաֆր. սաաթ 10տա
Վաբօրլար		
Րօմանիա	Սեպտ.	19 ճ. էրթ.
»	»	22 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	»	26 ճ էրթ.
Իմբէրիալ Թրայան	»	20 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	Հոկտ.	3 ճ, էրթ.
Տաչիա	»	6 սալը
Բրէնսիբէսա Մարիա	»	10 ճ. էրթ.
Րօմանիա	»	13 սալը
ԻԶՄԻՐ ՎԷ ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ		Հարէքէթ ագշ. ալաֆր.սաաթ 1տէ
Վաբօրլար		
Իմբէրիալ Թրայան	սեպտ	19 ճ. էրթ.
Տաչիա	»	26 ճ. էրթ.
Րօմանիա	հոկտ	3 »
Րէկիը Կարօլ	»	10 ճ. էրթ.

ՍՕԼՃՈՒԼԸԳ ՄՈՒՏՏԷԹԻ

		սաաթ
Տէրսաատէթ	Քէօսթէնճէ	12
»	Իզմիր	18
»	Իսքէնտէրիյէ	52
»	Վիյէննա	45
»	Բարիզ	62
»	Պէրլին	50
»	Լօնտրա	72

Վաբօր սէֆէրլէրի Քէօսթէնճէտէ Շարգ Էքսբրէս գաթարըյլա Պէրլին վէ Րումանիա էքսբրէսլէրինին վագթը հարաքեթլէրինէ կէօրէ իճրա օլունըր։

Տօղրուտան տօղրույա վէ եա մուխթէլիֆ սուրէթտէ հէր եէր իչիւն եօլճու էշեա վէ էմթաա նագլ օլունուր։

Ֆիյաթլար եասսէն թէնզիլ խտիլմիշ օլուպ, ֆէվգէլատէ թէնզիլաթ իլէ 90 կիւն հիւքմի օլմագ իւզրէ հարէքէթ վէ ավտէթ պիլէթլէրի տախի վէրիլիր։

Էքսբրէստէն մաատա վաբօր Քէօսթէնճէյէ վասըլ օլտուղընտա, կէճէլէյին սուրէթը մախսուսէտէ պիր թրէն հարէքէթ խտէճէկինտէն, հէր բէշտէն Էվրօբայա կիթմէք խահիշնէր պու թէրթիպտէն իսթիֆատէ խտէպիլիրլէր։

Էքսբրէս գաթարը իլէ հարէքէթ խտէճէք օլան միւսաֆիրլէրիմիզ ուլուլար(?) հալ վաբօրըն եանաշտըղը ըրըթըմ իւզէրինտէ պուլունան թրէնէ պինէպիլիրլէր։

Տահա զիյատէ թաֆսիլաթ ալմագ իչիւն Գալաթատա ըրըթըմ իւզէրինտէ պուլունան պաշ ագենթէ անճնթէսինէ միւրաճաաթ օլունա։

ՔԻՆԻՆ ՄԻԿՕՆ

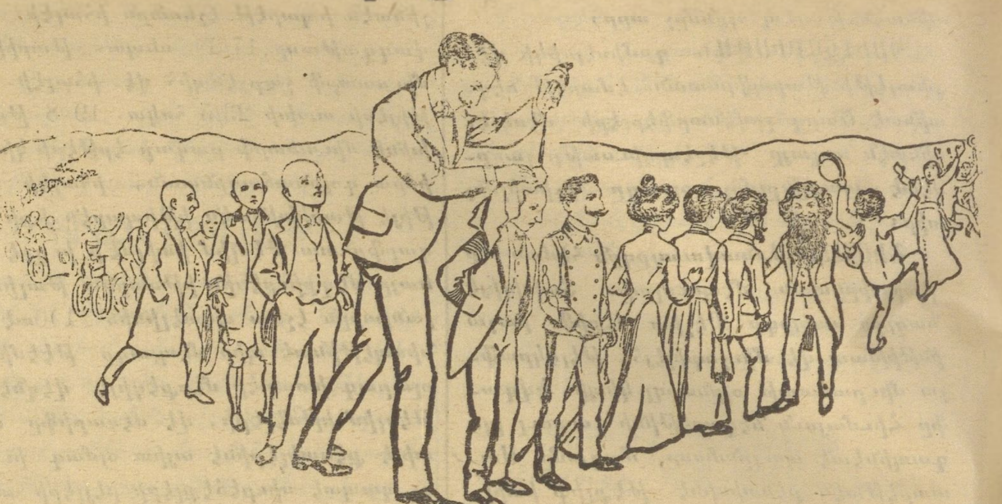

ԳՕԳՈՒԼՈՒ ՌՕՄ

ՎԷ ԳՕԳՈՒՍԸԶ ՎԷ ՔԻ ԹՐՕԼ ԻԼԷ

ՊԻՐ ՏԷՖԱ ԹԷՃՐԻՒՊԷՍԻ ՔԻՖԱՅԷԹ ԻՏԷՐ

ԹԱԳԼԻԹԼԷՐԻՆՏԷՆ ՍԱԳԸՆԸՆԸԶ

Խէյէ-նէ -էբ---- — Միլանօտա ՄԻԿՕՆ վէ շիւրէքէքեասը։

Մ--ս-լէ ֆէր--Բ-լ--ըը. — Պէյօղլունտա Թիւնէլ խանընտա Մ. Ալպէրթի։ Գալաթատա Մ. Սթավրօ Եանօբուլօս։

Թաշրալարտան օլունան սըբարըշաթ իչիւն եալընըզ Միհրան Փափազեան վէ շիւրէքէքեասընա միւրաճաաթ խտէպիլիրլէր։ Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նօ. ...

ՕՍՄԱՆԼԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

ՇԻՐՔԷԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷՍԻ

1892 2/14 օգոստոս (20 սէֆէր 1310) թարիխլի ֆէրմանը Հիւմայունը Ճէնապը Բատիշահի մանթուգը մուճիպինճէ թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

Գալաթատա Հէզարէն սօգաղընտա Գօ-Օբէրաթիվ մաղազասը գարշըսընտաքեա[?]ին Նազըր Խանընտա 14 նումէրօլըխտարէի մէրքէզիյէյէ վէ մէվագըի աթիյէյէ միւրաճաաթ օլունապիլիր։

Սթանպօլտա Եէնի Ճամի ավլուսընտա Պանգը Օսմանի շիւպէսի։

» Պաղչէ Գաբուսընտա Շէյխիւլ Իսլամ խանընտա 10 նումէրօտա Իսրաիլ Սասօգ էֆ.

» Վէզնէճիլէրտէ Ապտի պէյ վէ գումբանեասը։

» Պաղչէ գաբուսընտա Էմին Էօնիւնտէ Իզմիր սօգաղընտա Այմէլօղլու էֆ.։

Գատըքէօյինտէ Չարշը ճատտէսինտէ Անասթասիատի։

Գատըքէօյինտէ Մօտա ճատտէսինտէ Անթիփա էֆ.։

Պէօյիւքտէրէտէ Ա. Տէմարքի էֆ.

Պէյօղլունտա ճատտէի Քէպիրէտէ Օսմանլը Պանգասը շիւպէսի։

Էրէնքէօյինտէ Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ շիւպէսի գուրպինտէ Թէօտօրօս Եօանիտէս էֆ.։

Գալաթատա Թիւնէլ խանընտա 12 նումէրօտա Ա. Բիրժանց էֆ.։

Պէօյիւք Ատատա Րէսուլ էֆ.։

Մագրիքէօյինտէ Սթասիօն ճատտէսինտէ Ա. Անկէլիտէս էֆ.։

ՊԱՂՏԱՏ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԸ

ՇԻՐՔԷԹԸ ՃԱՀԱՆԷԻ ՕՍՄԱՆԻՅԷՍԻ

1908 սէնէսի Սեպտ.ին 4նճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն ամէլիյաթ խտէճէք գաթարլարըն հարէքէթինի միւպէյյին վագթինամէ տիր,

ԳՕՆԻԱ-ԷՐԷԿԼԻ ՊՈՒԼԿՈՒՐԼԸ ԽԱԹԹԸ

Էշեա վէ եօլճու գաթարը Նօ. 622			Սթ.	Տգ.
Գօնիա	ապհ.	հար.	12	30
Գաշլըն խան		»	1	1
Չօմրա		»	1	45
Արըգ Էօրէն		»	2	13
Մանտասուն		»	2	42
Գարաման		միւվ.	3	13
		հար.	3	28
Սիտրօվա		»	3	54
Այրանճը Տէրպէնտ		»	4	44
Ալաճա		»	5	20
Էրէկլի		միւվ.	5	45
		հար.	6	5
Պուլկուրլու	ապհ.	միւվ.	6	50

Էշեա վէ եօլճու գաթարը Նօ. 621			Սթ.	Տգ.
Պուլկուրլու	ապհ.	հար.	6	35
Էրէկլի		միւվ.	6	53
		հար.	8	50
Ալաճա		»	9	17
Այրանճը Տէրպէնտ		»	10	01
Սիտրօվա		»	10	43
Գարաման		միւվ.	11	07
		հար.	11	22
Մանտասուն		»	11	55
Արըգ Էօրէն		»	12	24
Չօմրա		»	1	—
Գաշլըն խան		»	1	36
Գօնիա	ագշ.	միւվ.	2	05

ՏԷՕՅՉԷ ՕՐԻԱՆԹ ՊԱՆԳ

ԱԼԷՄԱՆ ԱՆՕՆԻՄ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

ՊԷՐԼԻՆ, ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ, ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷ, ԳԱՀԻՐԷ, ՀԱՄՊՈՒՐԿ։

Տէրսաատէթ Ալէման գօնսօլօսլուղընտա մուգայյէտ (1906 յունվ. 31տէ)

Տրէզտնէր Պանգ, Ա Շաֆհաուզէնշէր Պանգֆէրայն վէ Նասիօնալ Պանգ Ֆիւր Տէօյչլանտ թարաֆընտան մուէսսէս

ՄԷՐՔԷԶԸ ԽՏԱՐԷՍԻ՝ ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ՃԱՏՏԷՍԻՆՏԷ ՑԱԿՈՐԵԱՆ ԽԱՆ։
ՍԹԱՆՊՕԼ ՇԻՒՊԷՍԻ՝ ՏԻԼՍԻԶՃԱՏԷ ԽԱՆ։

Գիշէ սաաթը հէր կիւն ալաֆր. սաաթ 9½ տան 4է գատար
Ճումա կիւնլէրի » 9½ տան 1է գատար։

Մէզքիւր պանգանըն թասարրուֆ գասասը տախի օլուպ, պու գասայա բարա թէվտի խտէնլէրէ 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիղ իչիւն $3^1/_2$ %, 1000 լիրատան զիյատէ մէպալիղ իչիւն 3% ֆաիզ իթա էյլէյօր։

Գասըմըզ պէրապէր, պանգա՝ թէյֆիյէթի էվվէլճէ մուհաքք կոզէթալարը իլան իթմէքսիզին չէքթը իլէ ֆաիզին միգտարընը թէզյիտ վէ եա թէնզիլ իթմէք սալահիյէթինի մուհաֆազա էյլէր։ Թէվտի խտիլէն մէպլաղտան 200 լիրայա գատար օլան մէպալիղ՝ իսթէնիլտիկի զաման կէրի ալընապիլիր։ 200տէն 1000 լիրայա գատար օլան մէպալիղ կէրի ալմագ իչիւն 8 կիւն էվվէլ, 1000 լիրայը միւթէճավիզ ագչէյի իսթէրտատ իչիւն տէ 30 կիւն էվվէլ պանգայա իհպարը թէյֆիյէթ իթմէք իգթիզա խտէր։

Մէզքիւր պանգա՝ Գալաթա գասասը իլէ Սթանպօլ գասալարընտա միւթէալլիգ "գըրտկաշլար" տախի չէրաիթը միւթէտիլէ իլէ գապուլ էյլէտիկի կիպի, գըյմէթլի էշեա իլէ հէր նէվի թահվիլաթըն էմին մուհաֆազասը իչիւն տաղղա իւճրէթ ալըր։

Գըյմէթ Ֆիշի էշեասըն թահվիլաթընըն ամօրթիզմանը թէշխիսինտէ գուչա պաշ թէէտիյէ խտիլմէսինտէ հուսուսէ կէլէճէք զարարը գարշը թահվիլաթըն մէզքիւրէյի սիկօրթա էյլէր։